

Kuusanniemen sellutehtaan mäntylinjan (L3) valkaisun uusinta aloitetaan kuluvan vuoden juhannusseisokissa. Sivu 3.

Kymmene Oy:n tulos parani edelleen tammi-huhtikuussa ja hyvä markkinatilanne nosti käyntiasteen huippulukemiin. Sivu 4.

Paperin työehtosopimus on jo lähes 50 vuoden ajan vaikuttanut merkittävästi Suomen työmarkkinakenttään. Koko ajan sopimuksissa on näkynyt myös kuusankoskelainen kynänjälki. Sivu 8.

Kymmene on kasvattanut yhteistyössä Shellin kanssa eucalyptusta Uruguayssa jo neljän vuoden ajan. Sivu 9.

Millainen on tunnelma Verlan kesäisissä lauantaisissa? Sivu 11.

KCL:n panos on mittava uusien mittausmenetelmien kehittämisessä. Sivu 12.

22.6.1995

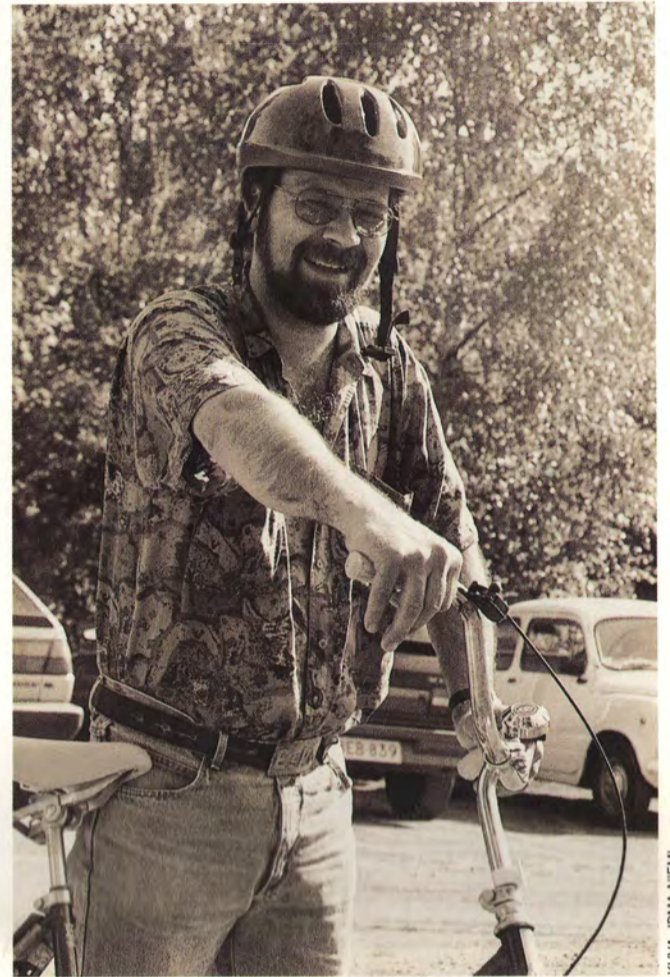
Kymiläiset saivat pyöräilykypärät

Kymi jakoi touko-kesäkuun vaihteessa koko henkilökunnalleen pyöräilykypärät. Lahjoitus on osa yhtiön

työsuojelun tehostamiskampanjaa, ja sillä halutaan tukea liikenneturvallisuustyötä Kymen läänissä. Työmatkojen lyhyiden vuoksi osa yhtiön

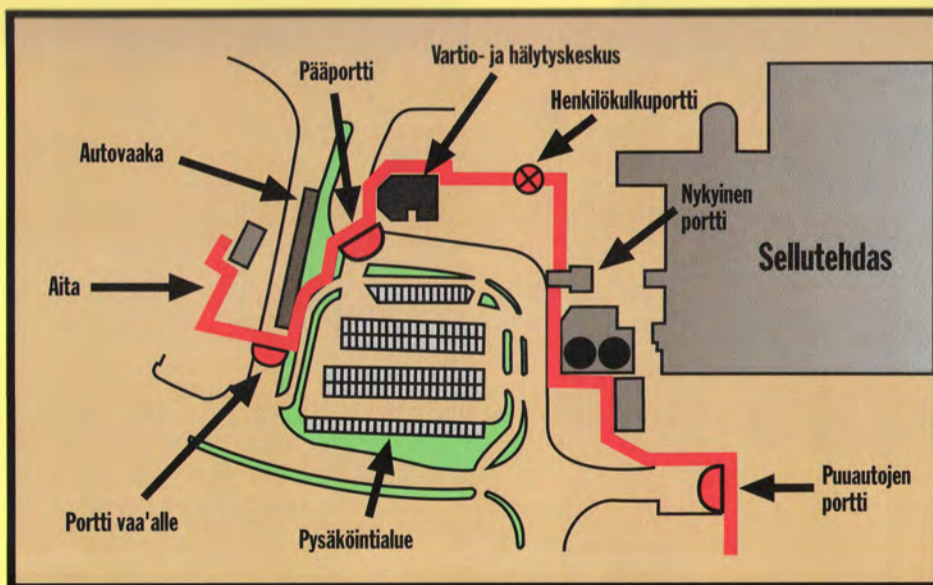
1 800 työntekijästä pyöräilee työmatkansa, ja noin puolet työmatkatapaturmista tapahtuu pyöräilijöille.

Lisää sivulla 10.

Esko Pakarinen pyöräili hakemaan kypärän.

KUVA: IRMA NIEMI

Uudet liikennejärjestelyt ja kulunvalvonta otetaan käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Kuusanniemen liikennejärjestelyt uusitaan

Kuusanniemen tehdasalueen liikennejärjestelyt ja kulunvalvonta uudistetaan nykyajan vaatimusten mukaisiksi. Muutokset käsittävät paikoitusalueet noin 500 autolle, uu-

den sisäänajon tehdasalueelle, uuden vartio- ja hälytysrakennuksen sekä autovaa'an siirron.

Liikennejärjestelyt ovat nykyisellään riskialttiit ja vaikeat hallita, koska alueelle pääsee myös valvo-

mattomia reittejä myöten. Uudessa järjestelmässä pyritään rajaamaan tehdasalueella liikkuvien ajoneuvojen määrä mahdollisimman alhaiseksi.

Lisää sivulla 5.

KYMIJokeen
MENNYT LÄMPÖ TALTEEN:

Aluelämmitys hyödyntämään sellutehtaan prosessilämpöä

Kymin Paperiteollisuus Oy toimittaa tulevaisuudessa kaiken Kuusankosken Aluelämmitys Oy:n tarvitseman lämmön. Asiaa koskeva, 10 vuotta voimassa oleva toimitussopimus allekirjoitettiin toukokuun lopulla.

Aluelämmitys ostaa entiseen tapaan noin 60 prosenttia lämmöstä vastapainehöyrynä Kymin höyryvoimalaitokselta. Loppuosa tuotetaan sellutehtaan prosessilämmöllä eli käytetään ns. sekundäärilämpöä, joka tällä hetkellä menee hyödyntämättömänä Kymijokeen.

Sekundäärilämmön hankkimiseksi rakennetaan Aluelämmityksen kaukolämpöverkko Kuusanniemen sellutehtaal-

asti. Projektin tarkoituksena on siirtää sellutehtaan kolmoslinjan prosessilämpöä kolmesta eri kohteesta lämmönsiirriten välityksellä Aluelämmityksen kaukolämmön paluuveteen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön investointiavustusta odottava hanke toteutetaan Kuusankosken Aluelämmitys Oy:n vastuulla yhteistyönä Kymin Paperiteollisuus Oy:n kanssa. Projektin valvontaryhmän puheenjohtajana toimii johtaja **Ilkka Valtonen**.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat noin 5,5 miljoonaa markkaa. Uusi laitteisto otetaan käyttöön kuluvan vuoden lopulla.

POVARI

TOTUUTTA TILASTOISTA

Paaavo Lipposen hallituksen säästöjen suututtamat kansalaiset ovat vaatineet **hyvätuloisia** laman ja siitä aiheutuvien valtion menojen leikkausten maksajiksi. Vaatiahan aina saa. Vaatimukset kuitenkin osoittavat puutteellista tulokertymän tuntemusta, sillä vaikka ns. hyvätuloisilta vietäisiin yhtenä vuotena kaikki tulot, eivät ne silti riittäisi välttämättömien säästöjen kattamiseen.

Pienituloiseksi määritellään yleensä sellainen **kotitalous, jonka käytettävissä olevat tulot** ovat alle puolet maan keskimääräisestä tulosta. Mikäli samaa kaavaa käytetään myös hyvätuloisen määrittelemiseksi, on hyvätuloisella kotitaloudella rahaa viimeisimmän, pari vuotta vanhan Tilastokeskuksen tulonjakotilaston mukaan käytettävänä vajaan 200 000 markkaa vuodessa. Näiden tulot olivat 50 % suuremmat kuin kaikkien kotitalouksien keskimääräiset tulot.

Ensimmäinen jako-ongelma syntyy siitä, että julkisen sektorin säästöjen maksattaminen edellä määritellyllä tavalla hyvätuloisilla kohdistuisi käytännössä kuitenkin pääosin lapsiperheisiin. Vaan ei käy, ei käy, ei käy, lauloivat jo Lapinlahden Linnut. Nelihenkisen perheen, jossa molemmat vanhemmat käyvät työssä, keskimääräiset käytettävissä olevat tulot nimittäin ylittivät juuri tuon 200 000 markkaa vuodessa. Hyvätuloiset kotitaloudet ovatkin ennen kaikkea lapsiperheitä, joiden tuloja lisäävät perhepoliittiset tulonsiirrot.

Sama tilasto kertoo myös hyväpalkkaisten määrän. Vuonna 1993, jolta tuoreimmat tilastot ovat, ansaitsevat kaikkein hyvätuloisimmat kymmenen prosenttia palkansaajista **bruttotuloa** vähintään 193 000 markkaa vuodessa. Näin määriteltäviä hyvätuloisia oli Suomessa 119 000 kappaletta.

Yhteensä kaikki kokopäiväiset palkansaajat ansaitsevat vuoden aikana lähes 160 mrd. markkaa. Tästä suurituloisin kymmenesosa tienasi 20 % eli noin 31 mrd.

markkaa. Kun näissä tuloluokissa **vero** peritään vähintään 50 %, jäi hyvätuloisille palkansaajille **nettona** käteen yhteensä korkeintaan vajaan 16 mrd. markkaa. Hallituksen 20 mrd. markan säästötavoitteeseen tämä ei olisi näin ollen riittänyt, vaikka heiltä olisi viety kaikki viimeistä penniä myöten. Uusi ongelma olisi syntynyt siitä, että entiset hyvätuloisetkin olisivat nyt pudonneet sosiaaliturvan luokalle. Puille paljaille joutuisivat myös yrittäjät, mikäli yksin heiltä lohkaistaisiin 20 mrd., sillä yrittäjätulo vuodessa ylittää vain nipin napin tuon määrän.

Syytä omantunnon tuskaan tuskin onkaan, sillä maksaessaan maailman korkeinta marginaaliveroa ja ollessaan itse rasittamatta julkista taloutta osallistuvat ns. hyvätuloiset riittävästi lamataukoisiin. **Suomen veroprofessori Kari S. Tikka** onkin ehdottanut, että hallitus ensiksi suuntaisi palkkaverojen alennuksen juuri hyvätuloisille eli korkeimpiin marginaaliveroihin. Kohtalaisen pienestä lukumäärästä johtuen tämä ei tulisi valtiolle edes kalliiksi, mutta helpottaisi osaltaan verotuksen ongelmia. Vaarana hänen mukaansa nimittäin on, että suomalaiset konsernit erittäin ankaran palkkaverotuksen johdosta alkavat siirtää ydintoimintojaan ulkomaille. Korkeasta verotuksesta johtuen ei myöskään tutkimustyöhön saada ammattitaitoista ulkomaista henkilökuntaa eivätkä ulkomailla urasta kiinni päässeet nuoret enää elintason putoamista peläten halua palata kotimaahan. Nykyinen verotus on Tikan mukaan paha este myös **uusyrittäjyyden** syntymiselle. Kun itsensä työllistävän yrittäjän pääomapanos on pieni, hän joutuu maksamaan lähes koko tulostaan ankaraa palkkaveroa, vaikka hänellä on yrittämisen riskikin. Tulojen ohella verot syövät siten työllisyyttäkin.

Vanhan tarinan mukaan sateenkaaren päästä löytyy aarre. Olisikohan se tuntuva veroale Lipposen sateenkaarihallitukselta?

Sitä odotellessa hyviä loma- ja poutapäiviä.

Kymin golftapahtumassa meno ja meininkiä

Tämänvuotinen Kymi Golf järjestettiin Eerolan Golfkeskuksessa Kuusankoskella kesäkuun 8. päivänä.

Aurinkoinen ja jopa helteinen alkukesän sää tekivät kilpailusta ikimuistettavan, sillä aikaisemmat golftapahtumat ovat monena vuotena osuneet sadepäiviksi.

Kilpailuun otti Kymin asiakkaiden ja sidosryhmävieraiden lisäksi osaa maankuulun raittius- ja urheiluseura Zoomin golfarit **Päiviö Pyyssalon, Eino Grönin, Erkki Liikasen, Kai Hyttisen** ja **Reijo Salmi-**

sen johdolla.

Tapahtuman isäntänä oli Kymin toimitusjohtaja **Johan Furuhejm**, joka ei tällä kertaa osallistunut varsinaiseen peliin, vaan liikkui kentällä ”komentovaunullaan” ja vastasi kilpailujen huollosta ja pelin joustavasta edistymisestä. Kilpailun johtajana ja tuomarina toimi **Pentti Nokelainen**.

Kymi Golf käytti paras pallo -joukkuekisana. Joukkueita oli kaikkiaan 20 ja pelaajia emännät ja isännät mukaan lukien 80. Kilpailun jälkeen Zoomin artistit järjestivät Ee-

rolan Tallinvintillä ohjelmalliset illtammat, jossa golfaafia zoomilaisia täydensivät Eino Grönin orkesteri ja **Merja Larivaara** hanureineen. Ilta-
mien juontajana toimi imitaattori **Jukka Laaksonen**.

Kilpailun taso oli erittäin kova, sillä kaikkiaan 14 ryhmää sai paremman tuloksen kuin viime vuoden ykkönen. Tämänvuotisesta ykkössijasta kisattiin tosissaan, sillä kaksi ryhmää pelasi loistavan tasatuloksen 65 (kentän par 73). Viimeisten reikien kovilla tuloksilla voittajaksi selviytyi Olli Hietasen (Zoom) vetämä

Voittajaryhmä Jukka Kuntsi (2.vas), Olli Hietanen, Lasse Lieri ja Seppo Hovi. Vasemmalla tapahtuman isäntänä toiminut Johan Furuhejm.

ryhmä Seppo Hovi (Rollfax), Jukka Kuntsi (TS-Yhtymä) ja Lasse Lieri (Kymi). Toiseksi tuli Seppo Nurminen (Koski-Golf) ryhmä Jouni Flinkkilä (Seura-lehti), Seppo Hynönen (Zoom) ja Petri Tikkanen (Koski-Golf) ja kolmanneksi Erik Guttormsenin (Kymi) ryhmä Jouko Hakala (Koliprint), Timo Kojo (Zoom) ja Juha Niittyvirta (Makeprint) tuloksella 67.

Kilpailuun kuului myös kolme erikoiskoetta. Pisimmän avauslyön-
nin (265,80 m) teki väylällä nro 1 Zoomin Panu Miettinen saaden viikoksi käyttöönsä Volvo Auton lahjoittaman farmariauton. Väylillä nro 5 ja nro 14 kilpailtiin siitä, kuka saa avauslyöntinsä lähimmäksi lippua. Finnairin lahjoittama kotimaan lento meni Paragonin Erkki Kareskoskelle ja Fazerin ”makeaa mahan täydeltä” -kassi Hercofinnin Peter Huttonille.

Ympäristö- järjestelmä otettu käyttöön

Kymin ympäristösuojelun laatu-
järjestelmä on otettu kokonai-
suudessaan käyttöön kevään ai-
kana. Järjestelmän olennainen
osa, toimintojen suorittamisoh-
jeetit, ovat valmistuneet kaikilta
osiltaan ja ovat käytössä kaikilla
osastoilla. Henkilöstöä on kou-
lutettu ja viime vaiheessa tärkeä-
nä osana on ollut työpaikkakoh-
tainen asioiden läpikäynti.

Talven aikana käynnistyivät
järjestelmän sisäiset auditoinnit,
jotka jatkossa tehdään pari ker-
taa vuodessa. Sisäisten auditoin-
tien avulla pyritään varmistama-
an, että toimintojen ohjeistus
on riittävä ja ajan tasalla, jotta
ympäristöasiat otetaan toiminto-
issa huomioon. Lisäksi seurata-
an, että toiminnot tehdään oh-
jeiden mukaisesti.

Järjestelmän tehokkaan toteu-
tuksen kannalta on olennaista,
että kaikki tuntevat itseään kos-
kevat ohjeet ja noudattavat niitä.
Jos ohjeissa on kehittämisvaraa,
henkilöstön toivotaan osallistu-
van aktiivisesti ohjeistuksen ke-
hittämiseen.

Ympäristöjärjestelmän tavoit-
teena on varmistaa, että Kymillä
toimitaan yhtiön johdon vahvis-
taman ympäristöohjelman mu-
kaisesti. Ohjelmalla pyritään
ympäristövaikutusten jatkuvaan
vähentämiseen, energian ja raa-
ka-aineiden säästöön sekä toi-
mintojen suorittamiseen mah-
dollisimman tehokkaasti. Lisäk-
si pyritään takaamaan kaikilta
osin ympäristölupaehtojen nou-
dattaminen.

TOIMITUSJOHTAJAN TUNNELMAT SÖRNÄISSÄ

"Kymmenes sija tyydytti"

KUVA: ARTTO TIHONEN

Toimitusjohtaja Furuholm taittoi matkaa Corsallaan (taaempi) keskiryhmässä.

"Teidän kilpailunne oli kivempi kat-
soa kuin Maserati-kisa", totesi johta-
ja **Mikko Ketonen** Turun Sanomista
Kymin toimitusjohtaja **Johan Fu-
ruhjelmille** kun tämä oli kaasutellut
loppuun taannoisten DTM- eli CI
Thunder -ajojen Opel Corsa Busi-

KUVA: KAIUS HEDENSTRÖM

ness Class -kilpailun.

"Kymmenes tila tyydyttää, se sopii
Kymmene Oy:n edustajalle",
naureskeli Furuholm kilpailun jäl-
keen.

Ns.julkkisajon osallistujat - mu-
kana olivat mm. **Jukka Puotila**,
Aake Kalliala ja **Billy Carson** - pää-
sivät kokeilemaan radal-
la-ajoa varten varustet-
tuja Opel Corsia edeltä-
neen viikon maanantai-
na Ahvenistolla sekä
lauantaina lyhyesti Sör-
näisten katuradalla.

**Turvakaarin, kuppi-
istuimin ym. turva-
laitten varustellut
Opel Corsat olivat
uusina ja menivät kil-
pailun jälkeen myyn-
tiin.**

Aika-ajoa ei järjestetty, vaan läh-
töjärjestys arvottiin. Furuholm joi-
tui viidennen riviin uudenkarhealla,
45 kilometriä ajatulla autolla. Hie-
man jännitti ennen lähtöä, tunnusti
Furuholm, mutta "ensimmäisenä
kokemuksena se oli positiivinen".

"Ohitse mentiin tai päästettiin
suosiolla ja yleensä suorilla. Toisilla
autoilla oli ajettu enemmän kuin toi-
silla ja siksi ne kulkivat eri tavoin.
Toisaalta huomasin, että jarruttami-
sen mutkiin voi jossakin tapauksessa
aloittaa satakin metriä myöhemmin
kuin harjoituksissa. Se johtui ajotun-
tumasta ja kumista radalla", kertoi
Furuholm.

"Ennenkaikkea tämä oli kivaa",
totesi Furuholm kilpailusta, jossa
keskinopeus oli hieman toistasataa
ja huippunopeus suorilla noin 160
kilometriä tunnissa.

KUVA: KIMMO REKIMIES

Kesäharjoittelijat aloittivat

Kymille on saapunut tänä kesänä yhteensä 104 teknistä ja toimihenkilöharjoittelijaa. 44 harkkaria suorittaa korkeakoulututkintoa ja loput opiskelevat ammatillisissa oppilaitoksissa. Kesäviikkona 14.6 vietettiin harjoittelijoiden tervetuliaisiltaa, josta kuvamme.

Video- neuvottelu- tila keskus- konttorille

Kymin keskuskonttorin neuvot-
teluhuone Sumppuun asennetaan
kesäkuun aikana videoneuvotte-
lulaitteisto. Laitteisto liittyy
Kymmene Oy:n hienopaperidivi-
sioonan hankkeeseen - vastaa-
vanlaiset laitteet asennetaan pää-
konttorille Helsinkiin, Lontoon
ja Pariisin myyntikonttoreihin
sekä Saksassa sijaitsevalle Nord-
land Paperin tehtaalle ja
Docelles'n tehtaalle Ranskaan.

Toisen sukupolven videoneu-
vottelulaitteiston käyttö on huo-
mattavasti helpompaa kuin van-
hempien laitteiden. Kustannukset
ovat lisäksi selvästi alhaisemmat,
esimerkiksi Kuusankosken ja
Nordland Paperin välinen video-
neuvottelu maksaa saman verran
kuin kaksi tavallista ulkomaan
puhelia. Hienopaperit-toimialas-
ta vastaavan varatoimitusjohtaja
Pehr-Eric Pättin mukaan järjes-
telmällä toivotaankin korvatta-
van työmatkoja, mikä säästää
sekä aikaa että rahaa. Hän uskoo,
että tämä tekniikka parantaa sekä
nopeuttaa sisäistä yhteydenpitoa
ja keskustelua.

Neuvottelulaitteisto koostuu
kahdesta monitorista: toisessa
näkyvä henkilökuva ja toisen
kautta on mahdollista esittää do-
kumenttikameran avulla erilaisia
asiakirjoja, esineitä yms. tai tie-
tokoneen näytön kuva.

Neuvottelu voidaan käydä
joko kaksipisteneuvotteluna tai
useamman paikkakunnan kesken.
Kaksipisteneuvottelu voidaan
käynnistää yhtä helposti kuin pu-
helu, useamman paikkakunnan
välinen neuvottelu vaatii yhteis-
en ajan sopimista ja neuvottelun
tilaamisen. Laitteistolla voidaan
olla yhteydessä myös konsernin
ulkopuolisiin osapuoliin, joilla
on H.320-standardin mukainen
videoneuvottelulaitteisto.

Hankkeen kustannukset Kuu-
sankoskella ovat noin 150 000
markkaa.

Valkaisun uusinta alkaa

Kuusanniemen sellutehtaan mänty-
linjan (L3) valkaisu uusinta aloit-
etaan kuluvan vuoden juhannusseis-
oissa rakentamalla ensimmäisen al-
kalivaiheen eteen paineellinen esi-
happivaihe, jossa on mahdollista
käyttää myös peroksidia. Lisäksi jat-
ketaan valkaisuun automaation liittä-
mistä Damatic-järjestelmään.

Rakennettava EOP-vaihe koostuu
keskisakeuspumpusta, happi-höyry-
sekoittimesta sekä paineellisesta esi-
reaktorista, joka sijoitetaan nykyisen
happivaiheen viereen. Paineellisella
esireaktorilla pyritään alkalivaiheen
tehostamiseen eli ns. välikapan alen-
tamiseen ja siten massan vaaleuden
varmistamiseen siirryttäessä toteu-
tuksen toisessa vaiheessa (jouluna
1995) nelivaiheiseen valkaisuun.

Sellutehtaan mäntylinjan valkai-
sun ja jälkilajittelun saneeraus-
kokoiskustannukset ovat noin 70
miljoonaa markkaa, ja koko projekti
on toteutettu vuoden 1996 juhan-
nuksena.

KYMMENE OY:N TULOS PARANI EDELLEEN TAMMI-HUHTIKUUSSA

Hyvä markkinatilanne nosti käyntiasteen huippulukemiin

Metsäteollisuuden markkinatilanne vahvistui edelleen tammi-huhtikuussa 1995 sahateollisuutta lukuun ottamatta. Hyvä kysynnän ja tarjonnan tasapaino johti myyntihintojen nousun jatkumiseen ja suuriin myyntimääriin.

Hyvän markkinatilanteen ansiosta Kymmene-konsernin paperiteollisuuden käyntiaste oli tammi-huhtikuussa keskimäärin 99 % (94 % vastaavaan aikaan 1994). Myös levy- ja sahateollisuuden käyntiaste oli korkea.

Konsernin paperituotanto oli 1 106 000 t, missä kasvua edellisvuodesta oli 6 %. Sellutuotanto kasvoi 9 %. Vanerituotanto oli 198 000 m³, kasvua 13 % ja sahatavaruotanto 318 000 m³, kasvua 9 %. Lastulevytuotanto supistui noin kymmenesosaan viimevuotisesta siksi, että konserni myi pääosan lastulevyteollisuudestaan viime kesänä.

Puukaupan osapuolten välisissä neuvotteluissa saavutettiin Suomessa maaliskuussa alueittaiset kanto- ja hintatasoratkaisut, jotka tehdashintoina merkitsivät keskimäärin noin 10 %:n nousua ensi vuoden maaliskuun lopussa päättyvällä sopimuskaudella. Puukauppa lähti ratkaisujen jälkeen hyvin liikkeelle.

Konsernin investoinnit olivat 567 Mmk. Valmistuneista investoinneista merkittävimmät olivat Kymen PK 9:n tuotannonkehitysprojekti ja Caledonian Paperin jätevedenkäsittelylaitos.

Merkittävimmät katsauskaudella tehdyn investointipäätökset koskivat suuritehoisen päällystyslinjan rakentamista Nordland Paperin hienopaperitehtaalle Saksaan ja Kaukas Oy:n sellutehtaan uusinnan viimeisen vaiheen toteuttamista.

Vuoden 1995 investointimenoksi arvioidaan runsaat 2 mrd mk.

Tulos ja rahoitus

Konsernin liikevaihto oli 7 152 Mmk. Lisäys edellisvuodesta oli 1 213 Mmk eli 20 %. Suurinta kasvu oli hienopaperit-toimialalla (31 %) ja pakkausmateriaaliteollisuudessa (30 %). Selluteollisuuden ja emoyhtiön myynti on lähes kokonaisuudessaan konsernin sisäistä myyntiä. Tuotteiden markkinahintojen nousu lisäsi konsernin liikevaihtoa noin 1 100 Mmk. Suomen markka oli keskimäärin 8 % vahvempi kuin vuosi sitten, mikä alensi liikevaihtoa noin 500 Mmk.

Konsernin tulos rahoituserien jälkeen oli 902 Mmk eli 726 Mmk parempi kuin vuosi sitten. Konsernin tulos on ollut noususuunnassa vuoden 1993 alusta lukien. Tammi-huhtikuun tulos oli 347 Mmk parempi kuin edellisellä vuosikolmanneksella.

Tulosparannuksesta liikekuloksen nousu muodosti 591 Mmk ja netto-rahoituskulujen lasku 129 Mmk. Liiketulos oli 1 195 Mmk, joka oli 16,7 (10,2) % liikevaihdosta. Nettorahoituskulut olivat 4,6 (7,7) % liikevai-

hastosta. Valuuttakurssivoitto oli 60 Mmk, josta kolmasosa, 20 Mmk, on jaksotettu tammi-huhtikuun tulokseen.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 15,3 (8,0) % ja tulos osaketta kohti 9,50 (2,00) mk.

Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja arvioitujen verojen jälkeen oli 780 Mmk. IAS-säännösten mukaan laskettu tulos oli 786 Mmk.

Kaikki toimialat tekivät voitollisen liikekuloksen, ja kaikkien tulokset olivat levy- ja sahateollisuutta lukuun ottamatta paremmat kuin vuosi sitten. Eniten paransivat liikekulostaan selluteollisuus (+366 Mmk), hienopaperit (+273 Mmk) sekä aikakaus- ja sanomalehtipaperit (+53 Mmk). Sijoitetun pääoman tuotto oli erityisen hyvä selluteollisuudessa, hyvä hienopaperissa sekä levy- ja sahateollisuudessa ja tyydyttävä aikakauslehtipaperissa.

Konsernitaseen omavaraisuusaste oli 33,0 % eli 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuodenvaihteessa.

Konsernin tulo-rahoitus oli 1 293 (754) Mmk. Korolliset nettovelat olivat huhtikuun lopussa 14 352 (15 740) Mmk. Nettovelat eivät juuri muuttuneet vuodenvaihteesta mm. siksi, että nettokäyttöpääoma kasvoi lähes 700 Mmk. Käyttöpääoman kiertonopeutta on voitu tavoitteiden mukaisesti lisätä.

Toimialat

Aikakauslehtipaperit

Aikakauslehtipaperien kysyntä Länsi-Euroopassa jatkui erittäin vahvana, ja alan tehtaat toimivat täydellä käyntiasteella. Samanaikaisesti kysyntä Pohjois-Amerikan markkinoilla pysyi voimakkaana. LWC-paperin myyntihinnat, jotka pitkän laskun jälkeen kääntyivät nousuun viime vuoden lopulla, nousivat edelleen huhtikuun alussa.

Sanomalehtipaperin kysyntä kasvoi selvästi Saksassa ja pysyi muualla Euroopassa vakaana. Kanadan toimitusten vähenemisestä johtuen Länsi-Euroopassa esiintyi ajoittain pulaa sanomalehtipaperista. Keski-Euroopassa tuottajien toimintaa ovat vaikeuttaneet jätepaperin ja puun niukkuudesta johtuneet kuituhoito-ongelmat sekä kustannusten voimakas nousu. Sanomalehtipaperin myyntihinnat nousivat selvästi vuoden alussa.

Konsernin päällystetyn aikakauslehtipaperin toimitusvalmiuksia lisättiin siirtymällä Kaukas Oy:n Voikkaan tehtaan aikakauslehtipaperin tuotannossa yksinomaan päällystettyyn paperiin.

Toimialan kaikki yksiköt paransivat liikekuloksiaan. Suomen yksiköiden kannattavuus oli ulkomaisista parempi.

Hienopaperit

Hienopaperin kysyntä jatkui edelleen voimakkaana koko maailmassa. Länsi-Euroopassa päällystämättömien hienopaperien kysyntä kasvoi noin 3 % ja päällystettyjen paperei-

den noin 8 %.

Sellun hinnannousu ei osoittanut laantumisen merkkejä, mikä yhdessä hyvän kysynnän kanssa mahdollisti myyntihintojen korotukset kahdessa vaiheessa vuodenvaihteesta alkaen. Konsernin seuraava Euroopan myyntihintojen korotus on ajoitettu touko-kesäkuulle.

Kaikki konsernin hienopaperitehtaat toimivat täydellä käyntiasteella. Tuotekehityksessä kehitettiin toimintatapa, jolla entistä paremmin voidaan hyödyntää koko toimialan tietotaitoa. Tuotannonkehitysprojektit etenivät suunnitellulla tavalla, ja niistä merkittävin oli Kymen PK 9:n tuotannonkehitysprojekti. Nordland Paper sai ISO 9002 -laatusertifikaatin sekä pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeuden kaikille tuotteilleen.

Toimialan kaikki yksiköt paransivat tuloksiaan, ja liiketulos oli huomattavasti parempi kuin viime vuonna.

Selluteollisuus

Sellumarkkinoilla kysyntä jatkui hyvänä, ja myyntihinnat nousivat edelleen alkuvuoden aikana. Kesäkuun alussa toteutettu hintojen korotus on hyväksytty markkinoilla.

Katsauskaudella konsernin sellutehtaiden kapasiteetin käyttöaste oli 98 %, ja tuotanto kasvoi 9 % 512 000 tonniin. Selluteollisuuden liiketulos oli yli nelinkertainen edellisvuoteen verrattuna.

Pakkausmateriaaliteollisuus

Pakkauspaperien viime vuoden jälkipuoliskolla alkanut voimakas kysyntä jatkui. Valuuttasuhteiden muutokset aiheuttivat tarkistuksia konsernin markkinoiden painopisteisiin ja keskittymistä kannattavuudeltaan parempiin tuotteisiin. Voimapaperituotanto sujui hyvin kasvua 6 % edellisvuodesta.

Voimapaperituotannon kannattavuus heikkeni lähinnä sellun voimakkaan hinnannousun vuoksi.

Koko pakkausmateriaaliteollisuuden liiketulos oli samaa tasoa kuin vuosi sitten.

Levy- ja sahateollisuus

Levy- ja sahateollisuuden tuotteiden kysyntä oli hyvä, ja käyntiasteet pysyivät korkeina.

Rakentamisen vilkkaus Saksassa sekä kuljetusvälineiteollisuuden elpyminen useimmissa Euroopan maissa vaikuttivat myönteisesti etenkin WISA-erikoisvanerien kysyntään. Sahatavaramarkkinoilla tarjonta Ruotsista ja Suomesta lisääntyi kysyntää enemmän. Mäntysahatavaran markkinatilanne oli tasapainoisempi, mutta hintataso ei kuitenkaan enää vahvistunut. Vaneriteollisuuden valmistusmäärät nousivat.

Toimialan liiketulos jäi 6 % edellisvuoden tasosta. Lasku johtui lähinnä työvoima- ja raaka-ainekustannusten noususta ja Suomen markan vahvistumisesta. Vanerin tulos heikkeni ja sahateollisuuden tulos parani.

Kehitys vuosikolmanneksittain

	1995 I	1994 I	1994 II	1994 III
Konsernin tulos (FAS), Mmk				
Liikevaihto	7 152	5 939	6 174	6 770
Liiketoiminnan muut tuotot	43	93	57	19
Kulut				
Liiketoiminnan kulut	-5 489	-4 915	-4 997	-5 378
Poistot	-511	-513	-517	-526
Liiketulos	1 195	604	717	885
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	18	10	5	9
Nettorahoituskulut	-331	-460	-386	-398
Valuuttakurssierot	20	22	33	59
Tulos rahoituserien jälkeen	902	176	369	555
Satunnaiset tuotot ja kulut		78	-31	-2
Vähemmistöosuus tuloksesta	-2	-2	1	3
Välittömät verot (arvio)	-120	-11	-42	-61
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	780	241	297	495
Liikevaihto, Mmk				
Aikakaus- ja sanomalehtipap.	2 070	1 810	1 933	2 087
Hienopaperit	2 625	2 007	2 085	2 407
Selluteollisuus	1 409	1 024	1 144	1 263
Pakkausmateriaaliteollisuus	419	322	325	416
Levy- ja sahateollisuus	1 483	1 468	1 456	1 481
Emoyhtiö	1 355	765	745	799
Muu liiketoim. ja eliminoinnit	-2 209	-1 457	-1 514	-1 683
Konsernin liikevaihto	7 152	5 939	6 174	6 770
Liiketulos, Mmk				
Aikakaus- ja sanomalehtipap.	199	146	127	62
Hienopaperit	364	91	147	274
Selluteollisuus	474	108	230	348
Pakkausmateriaaliteollisuus	27	25	9	4
Levy- ja sahateollisuus	148	157	112	166
Emoyhtiö	-20	293	66	109
Muu liiketoim. ja eliminoinnit	3	-216	26	-78
Konsernin liiketulos	1 195	604	717	885
Tuotanto, 1 000 yks.				
Aikakauslehtipaperi (t)	398	365	365	378
Sanomalehtipaperi (t)	140	137	141	137
Hienopaperi (t)	518	497	491	514
Voimapaperi (t)	50	47	46	46
Paperi yhteensä (t)	1 106	1 046	1 043	1 075
Massa (t)	781	735	724	739
josta sellu (t)	512	469	466	473
Vaneri (m ³)	198	176	147	203
Sahatavara (m ³)	318	291	267	338

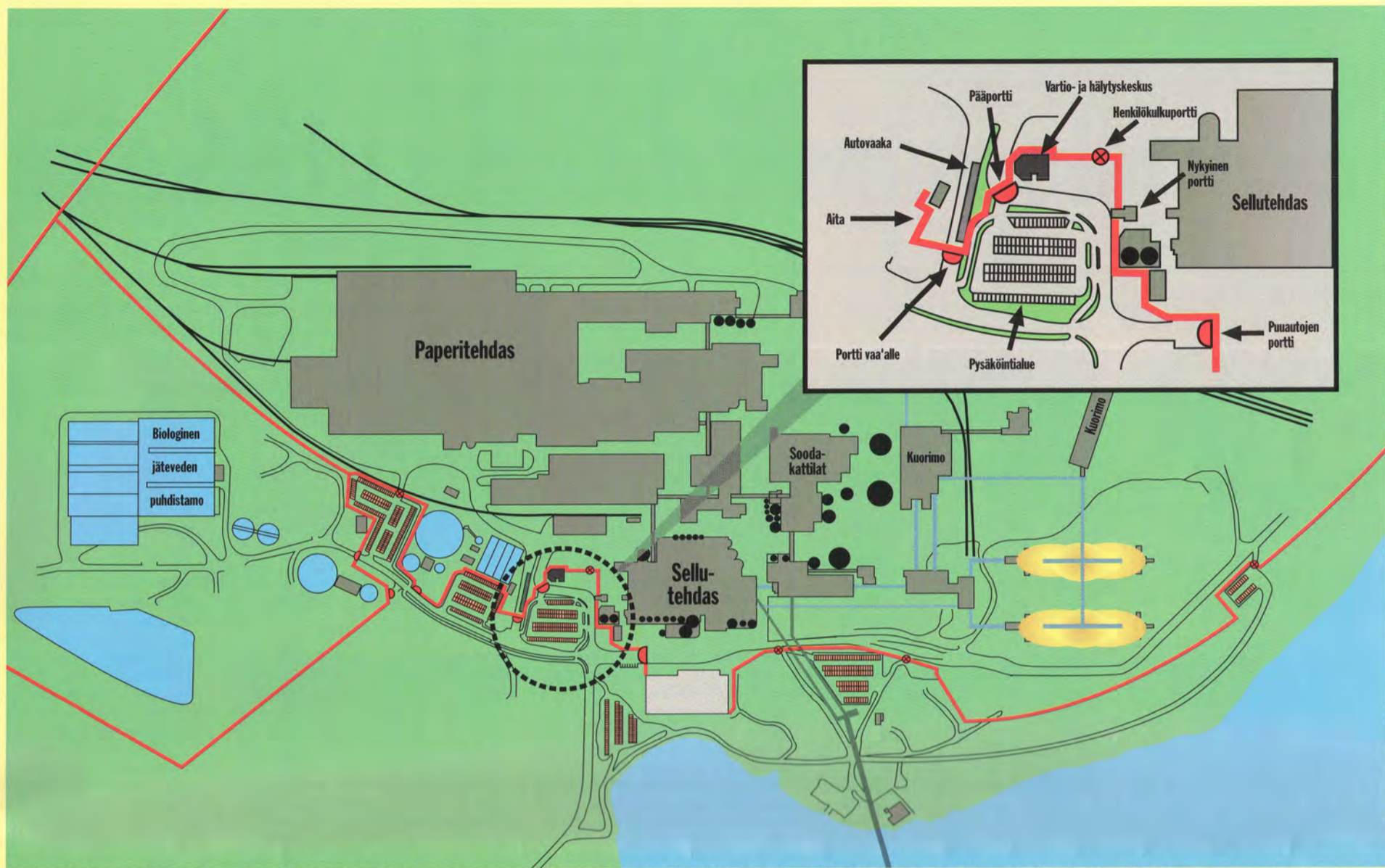
Lähiajan näkymät

Metsäteollisuustuotteiden kysyntä on vilkasta, ja markkinoilla kysynnän ja tarjonnan tasapaino on hyvä sahatavaraa lukuun ottamatta. Aikakaus- ja sanomalehtipaperista valitsee jopa tiettyä niukkuutta.

Sellun ja paperin hintojen arvioidaan edelleen nousevan loppuvuo-

den aikana. Sahatavaran hinnat ovat sen sijaan laskeneet. Valmistuskustannuksissa ei tapahtune olennaisia muutoksia alkuvuoteen verrattuna.

Konsernin tuloksen arvioidaan alkuvuoteen verrattuna edelleen paranevan ja taserakenteen vahvistuvan. Tulosparannus syntyy ennen kaikkea aikakauslehtipaperissa sekä selluteollisuudessa.

Kuusanniemeen tulee viisi pysäköintialuetta, jotka näkyvät kuvassa punertavina. Pysäköintialueilta pääsee tehdasalueelle avainkortilla toimivien henkilökulkuporttien kautta.

PIIRROS: KIMMO REKIMIES

Uudet liikennejärjestelyt Kuusanniemeen

Kuusanniemen tehdasalueen liikennejärjestelyt selkeytyvät ja kulunvalvonta keskittyy sekä tehostuu uusien portti- ja parkkipaikkajärjestelyjen myötä. Muutokset käsittävät paikoitusalueet noin 500 autolle, uuden sisäänajon tehdasalueelle, uuden vartio- ja hälytysrakennuksen sekä autovaa'an siirron.

Kuusanniemen liikennejärjestelyt ovat nykyisellään riskialttiit ja vaikeat hallita, koska alueelle pääsee varsinaisen portin lisäksi valvomattomia reittejä myöten. Lisäksi portti on käytännössä pidettävä aina auki. Nykyisin tehdasalueella on keski-vertopäivänä noin 450 autoa, joista pari sataa on tehdasalueen sisällä ja suunnilleen kaksisataa pysäköintipaikoilla. Uudessa järjestelmässä pyritään rajaamaan tehdasalueella liikkuvien ajoneuvojen määrä mahdollisimman alhaiseksi: pysäköintipaikat sijoitetaan tehtaan aidan ulkopuolelle siten, että kävelymatka pysäköintipaikoilta eri työpisteisiin jää mahdollisimman lyhyeksi. Park-

kippaajien yhteyteen tulee myös pyörätelineet. Ajolupien määrää karsitaan huomattavasti. Pysäköintipaikkoja tulee viisi: hienopaperitehtaan edustalle, nykyisen portin läheisyyteen, Kaartelahden notkelmaan (ns. projektien paikoitus), kaustistamon edustalle sekä hakekasojen läheisyyteen. Kulkukahdelle viimeksimainitulle järjestetään vanhaa Kuusanniementietä myöten, joka kunnostetaan hakekasojen asti. Suunnittelussa on otettu huomioon tien jatkaminen myöhemässä vaiheessa rengastieksi Kuusanniemen ympäri. Pysäköintipaikoille tulee mekaaniset henkilökulkuportit, joista pääsee tehdasalueelle avainkortilla.

Suurimmat muutokset tapahtuvat nykyisen portin ympäristössä. Kahden uuden pysäköintipaikan lisäksi alueelle rakennetaan uusi vaaka, joka siirtyy nykyisen pysäköintipaikan ja sellutehtaan vanhojen jätevedenpuhdistusaltaiden väliin. Tehdasalueelle tulevia puuautoja varten rakennetaan oma portti, joka pidetään suljettuna ja avataan pelkästään puunkuljetusautoille. Autot ajavat suunnilleen nykyistä reittiä. Tehdasalueelle menevät autot, muut kuin vaa'an kautta kulkevat, ajavat sisään ja ulos uuden vartio- ja hälytyskeskuksen ohi, joka sijoitetaan sellunkuivatuskoneen ja selluvaraston edustalle. Vaa'alta tulee oma sisään- ja ulosajoreitti tehdas-

alueelle. Vartio- ja hälytyskeskus on suunniteltu siten, että se voidaan myöhemmin laajentaa paloasemaksi ja riskienhallintakeskukseksi. Ensi vaiheessa rakennukseen siirtyvät kaikki nykyisin Kymen puolella sijaitsevalla pääportilla hoidettavat hälytystoiminnot. Liikennejärjestelyissä on otettu huomioon myös suunnitelmat Kuusanniemeen tulevan raskaan liikenteen ohjaamiseksi Pessankosken siltan kautta. Rakennus- ja muutostyöt tehdään kesän ja syksyn aikana siten, että uudet liikennejärjestelyt ja kulunvalvonta voidaan ottaa käyttöön vuoden loppuun mennessä. Projektin kustannukset ovat noin yhdeksän

miljoonaa markkaa. Uusia liikennejärjestelyjä sekä kulunvalvontaa on esitelty henkilöstöryhmien edustajille toukokuussa. Asiaa on lisäksi käsitelty yt-neuvottelukunnissa, johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa sekä työsuojelutoimikunnassa. "Tämä on suuri, kaikkia kymiläisiä koskettava kulttuurin muutos. Se on kuitenkin välttämätön, koska nykyisen kaltainen 'villi' kulkeminen ei voi jatkua mm. henkilöturvallisuuden ja omaisuuden suojelemisen takia. Uudistuksella saamme Kuusanniemen liikennejärjestelyt ja kulunvalvonnan samalle tasolle kuin tehdaslaitokset ovat", arvioi johtaja Teuvo Karhu.

TOIMITUSJOHTAJA JOHAN FURUHJELM:

Juttelu ihmisten kanssa tärkeää

Miksi takaisin paperiteollisuuteen?

Siksi, että kahdeksana vuonna, jotka olin pois, ei rakkaus paperiteollisuutta kohtaan koskaan sammunut. Ensimmäiset 15 vuotta jättivät niin hyvän hiilloksen, että ei tarvinnut kuin vähän puhaltaa, niin tuli leimahti taas uudestaan.

Missään vaiheessa en empinyt lähtemistä takaisin, vaikka minulla oli mielenkiintoinen ja haastava työ BASF:illakin.

Täällä työtehtävät ovat täysin erilaatuiset. On kokonaisvastuu, hyviä ihmisiä ja hyvät koneet. Koko sen

ajan, jonka olin pois, minulla oli toisaalta kiinteä suhde sekä Kymmeneen että paperiteollisuuteen kokonaisuutena.

Paperiteollisuuden piirissä toimimisen tekee mielenkiintoiseksi ja haastavaksi se, että Suomi on siinä kansainvälisesti merkittävä tekijä ja huipputasoa osaja. Tämän teollisuuden piirissä tuntee, että voi olla myötävaikuttamassa koko maan kehitykseen.

Se, että alunperin lähdin paperiteollisuuden palvelukseen, oli puhdas sattuma.

Olin valmistumassa Hankenilta. Ilmoitustaululla oli lappu, jossa haettiin juuri valmistunutta tai valmistuvaa ekonomia kansainvälisiin tehtäviin "myyntikonttoriimme Englannissa". Tämän lisäksi lapussa oli vain puhelinnumero, eikä mainittu edes, mikä yhtiö oli kysymyksessä.

Soitin siihen puhelinnumeroon. Päälimmäisenä intressinä minulla oli kansainvälisen kokemuksen saaminen. Langan toisessa päässä oli "Nisse" Löfgren.

Kuusankoskella tapasin myös Erik Olanderin. Alunperin oli tarkoitus, että olisin lähtenyt myyntikonttoriin, joka silloin toimi Lontoossa. Kun Olander tuli mukaan, kaikki kuviot muuttuivat.

Kansainvälisen myyntiverkoston rakentamiseen laitettiin tuolloin vauhtia. Jos hiukan liioittelen, niin aamulla, kun lähdin töihin, uskoin muuttavani Lontooseen Kymmene Paper Salesille. Lounaalla olin lähössä Pariisiin perusteilla olevaan Kymyn myyntikonttoriin. Iltapäivällä määrättiin, että lähtisinkin vetämään Kööpenhaminaan perustettavaa myyntiyhtiötä.

Toimitusjohtaja Johan Furuohjelm lupautui vastaamaan, miltä uusi työrupeama paperiteollisuudessa tuntuu, miten uravalinta aikoinaan tapahtui, mitkä ovat hänen johtamistapansa peruspilarit ja mikä on harrastusten merkitys niin hänelle kuin meille yhtiöläisillekin.
Toimitusjohtaja Furuohjelm täyttää 50 vuotta 6. elokuuta.

Olander – oppi-isä

Erik Olander oli hyvin nopea päätöksentekijä. Ehkä päällimmäiseksi hänen opeistaan on jäänyt se, että väärä päätös on parempi kuin ei mikään päätös. Väärän päätöksen voi aina korjata, mutta jos ei tee päätöstä, asia jää ilmaan.

Lähtökohta minulla on aina ollut, että yritetään olla mahdollisimman tasaveroisia. Ei saisi olla itsestään selvyys, että se, jolla on joku virka-asema, on aina oikeassa.

Periaatteeni on aktiivinen kuunteleminen ja muiden mielipiteiden huomioiminen, mutta sitten on nopeasti ratkaistava asia.

Mukana oleminen niin paljon kuin aika myöntää, jutteleminen kasvokkain ihmisten kanssa, on tärkeää. Koko totuutta ei kuule eikä näe muualla kuin paikanpäällä.

Selkeä periaate johtamisessani on myös se, että alaisilta ei voi vaatia enempää kuin itseltään. Ympäristö näkee ja kokee, miten johtajat toimivat. Miten alaisilta voi vaatia toimimista oikein, jos ei itsekään siihen kykene?

Myös avoin kritiikki on tärkeää. Jos näkee virheitä, on oikein huomauttaa niistä. Kritiikin pitäisi toimia ylhäältä alas ja alhaalta ylös.

Siitä syystä kehityskeskustelu on mielestäni erinomaisen hyvä työkalu.

Mikään asia ei saisi olla niin vaikea, että siitä ei voisi puhua - puhumallahan asiat selvitetään eikä jättämällä hampaankoloon hiertämään.

Harrastukset tulleet ja menneet

Harrastuksistani autoilu ja golf varmaan tunnetaan, muita on tullut ja mennyt. Metsästystä harrastin monta vuotta hyvin aktiivisesti. Aloitin sen 15-vuotiaana Urjalassa. Myös kalastus on ollut elävä harrastus, koska meillä oli kesäpaikka lohirikkaan joen äärellä.

Autourheilua olen penkkiurheilu muodossa harrastanut jo pienestä pitäen – kuusivuotiaana olin ensimmäisen kerran Eläntarhanajoissa. Ryhdyin ajamaan traktoria kymmenvuotiaana ja jo 12-vuotiaana olin kesätoissa traktorinkuljettajana. Autoa ajelin 15-vuotiaasta lähtien, mutta vain yksityisillä teillä.

Slalom on jäänyt, kuten myös squash, jonka pelaaminen päättyi polvivammaan.

Golf on ollut pääulkoiluharrastus viimeisen viiden-kuuden vuoden aikana. Golfin myötä lopetin metsäs-

tyksen – molemmille ei ollut aikaa.

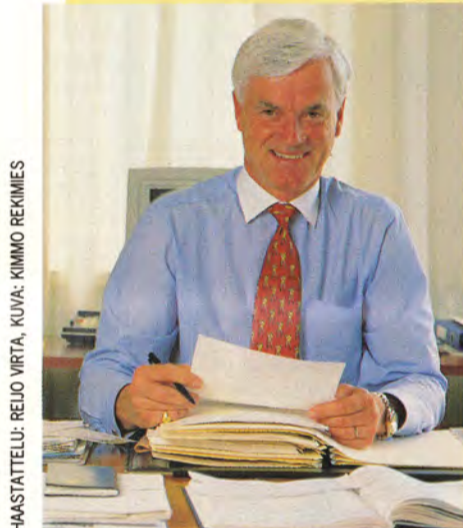
En ole koskaan ollut minkään lajin himoharrastaja, ellei golfista joskus voinut näin sanoa. Tänä vuonna olen kuitenkin pelannut golfia vain neljä kertaa – on ollut vähän vapaa-aikaa enkä ole pitänyt talvilomaa. Ehkä suhde golfiin onkin hiukan järjestyksessä – näen että on myös muita asioita.

Hirvijahdeissa olen useasti ollut. En kieltäytyisi metsästyksestä, jos aikataulut sopisivat, mutta alleviivaan, että hirvimetsäillä olen melkein tyytyväisempi, jos en joudu ampumaan. Liikun mielelläni metsässä, mutta "tappajan vaistoa" ei enää ole. Mieluummin olen ajomiehenä kuin pyssy kourassa – vaikka tietenkin ammun, jos saalis eteen tulee.

Ei tullut insinööriä

Kun valmistuin koulusta, oli meno insinööriläelle hyvin lähellä. Mekaniikka ja tekniikka, lähinnä juuri autojen muodossa, ovat aina olleet hyvin lähellä sydäntäni. Tietynlainen uteliaisuus kokeilla uusia autoja sekä vauhdin hurma on aina miellyttänyt.

Olen todennäköisesti siinä mielessä harvinainen suomalainen, että muistan omistamieni autojen mää-

Johan Furuohjelm

HAASTATTELU: REIJO VIRTÄ, KUVA: KIMMO REKIMIES

Kuusankoskelaiset voisivat luottaa enemmän paikkakuntaansa

Kirjoittaessani Kuusankosken uuteen historiateokseen kulttuuristorian osuutta minulle valkeni, kuinka tiukka kolmijako tehdastajien kesken täällä on ollut. Se johtui pitkälti maantieteellisistä syistä; ei ollut siltoja. Joen yli kulkevista monista lautoista huolimatta väki ei vuosikymmeniä juurikaan liikkunut kylästä toiseen.

Tämä perinteen sanelema lokeroituminen on jatkunut aina näihin päiviin saakka eikä ole ollut välttämättä hyväksi paikkakunnan kehitykselle. Se on jarruttanut monia keskeisiä hankkeita ja vaikeuttaa vieläkin todellisen yhteishengen syntymistä. Tällä en tarkoita sitä, etteikö reipas-henkistä nurkkakuntaisuutta saisi olla, mutta sen ei pitäisi antaa mennä yhteisen edun edelle.

Vaikka kuusankoskelaiset ovat omanarvontuntoisia ja ylpeitä omas-

ta paikkakunnastaan, he eivät saa sitä helposti sanotuksi. Uskoa oman kaupungin hyviin puoliin on horjuttanut mm. eräiden julkkispersoonien ajattelematommat lausahdukset kotipaikkakunnastaan.

Toimiessani luottamushenkilönä kaupungin erilaisissa markkinointi- ja kuntakuvatyöryhmissä keksin joskus 80-luvun alkupuolella paikkakunnalle lisänimen "Suomen paperikaupunki". Sitä vierastettiin pitkään niin yhtiön kuin kaupunginkin piirissä, mutta vähitellen se on tullut tutuksi ja suorastaan osaksi Kuusankosken kuntakuvaa. Erityisen ilahtunut olin, kun totesin, että se on nyt tulossa kaupungin juhluvuoden teemaksi vuonna 1996.

Myöskään pohjoismaiden edelleenkin ainoaan Paperitaidegalleriaan ei haluta oikein uskoa. Ehkä paperi on meille liian tuttua ja arkipäivästä. Siinä lienee liiaksi leivän

makua. Kuitenkin yhdistyspohjainen galleria on pystynyt sinnittelemään yli lamavuosien ja se on saavuttanut yllättävän laajaa mainetta oman maan ulkopuolellakin. Tämä ei sinänsä ole mikään ihme, sillä paperitaide on erittäin kansainvälistä ja siitä on vähitellen tullut oma erikoisalueensa kuvataiteen monenkirjiaan kenttään.

Toivoisin, että kuusankoskelaiset voisivat nykyistä enemmän luottaa omaan paikkakuntaansa, uskoa sen kehitykseen ja nähdä sen vahvat puolet. Eräs näistä vahvuuksista on paikkakunnan mahtavat luonnonolosuhteet, jotka tarjoavat mm. liikunnan alueella jokaiselle jotakin. Uusimpana tulokkaana golfurheilu on vielä niitä asioita, joista paikkakuntalaisilla ei ole oikein tarkkaa kuvaa. Hyödyllistä on kuitenkin tietää, että Eerolassa käy yli 4 000 vieraspelaa-

Suomen paperikaupungin innokas puolestapuhuja, johtaja Eero Niinikoski täyttää 50 vuotta 5.8. Merkkipäivänsä edellä hän pohdiskelee kotikuntansa heikkouksia ja vahvuuksia.

olisi myös mahdollisuus käyttää hyväkseen kansainvälisiä tietoverkkoja.

...

Minulta on usein kysytty, miksi Kymiyhtiö ei enää tue samassa määrin paikallisia yhdistyksiä ja seuroja kuin menneinä vuosina. Tämä johtuu siitä yksinkertaisesta syystä, että ajat ja niiden mukana myös toimintatavat ovat muuttuneet. Yhtiörakenteen muutoksen myötä Kymi on kannoinut tukitoimintansa hyvin pitkälle vain muutamien kohteisiin. Tuemme mielellämme oman kaupungin erilaista nuorisotoimintaa, koska haluamme uskoa tämän paikkakunnan tulevaisuuteen. Kaikenlaisesta muusta tukitoiminnasta huolehtii pitkälle Kymyn 100-vuotissäätiö, joka on tehnyt jo kohta 25 vuoden ajan varsin näkyvää työtä tällä alueella.

Ajan merkkejä tarkasti tutkien yhtiö on myös vähentänyt aikaisemmin varsin keskeistä rooliaan yhteiskunnallisten asioiden hoidossa. Katsomme, että yhtiö ei voi olla enää ottamassa kantaa kaikkiin yhteiskunnan tekemiin ratkaisuihin, vaan kunnallisten ja muiden organisaatioiden päätöksentekijöiden on saatava rauhassa tehdä niitä töitä, jotka heille kuuluvat.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että emme tekisi enää yhteistyötä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Päinvastoin, siihen on olemassa

KUVA: KAIUS HEDENSTRÖM

Johan Furuholm puhdistamassa ajokkina ollutta Opel Corsaa taannoisissa DTM-kilpailuissa. Vieressä rouva Catarina Furuholm.

rän – Mersu, jolla nyt ajelen, on numero 83. Rekisterinumerotkin muistan useimmista. Autoja on ollut laidasta laitaan, myös yksi Lada.

Myönnän heikkouteni eksoottisempiin autoihin. Siksi minulla on ollut kaikkein eniten Alfa Romeoita, 13 tai 14. On vaikea löytää parempia autoja kuin toimiva Alfa, mutta eivät ne valitettavasti aina oikein toimi.

Ennen DTM-ajoja en ollut ajanut kilpaa, vaikka mieli on tehnyt. Kun oli nuori, ei ollut taloudellisesti varaa. Kun olisi ollut varaa, olivat vaimo ja lapset luonnollisena jarruna. Nyt, kun sen voisi toteuttaa, ikä on muodostumassa esteeksi.

Mutta kyllä kilpa-ajo oli hieno kokemus, ja kävi työstä.

Sen verran kipinä on syttynyt, että olen hieman harkinnut osallistumista Classic Car -rata-ajosarjaan. Se

on todella herrasmiestouhua. Sitä varten voisi harkita sopivan, yli 25 vuotta vanhan auton hankkimista.

Ajatuksia harrastuksista...

En ole koskaan ymmärtänyt ihmisiä, jotka sanovat, että heille työ on harrastus. Luulen, että jokainen meistä tarvitsee jonkinlaisen varaventiilin, jonka avulla voidaan jättää työhuolet taustalle. Golf on erinomainen harrastus, koska siinä joutuu keskittymään peliin niin, että mahdolliset työongelmat jäävät taustalle. Golf on bisneskontaktien kannalta hyvä sosiaalisen kanssakäymisen muoto.

Perheessämme vaimo oli pelannut golfia lähes kaksi vuotta siinä vaiheessa, kun minä aloitin. Huomasin, että pelissä pitää jotakin olla, koska

sekä hän että poika olivat täysin myytyjä.

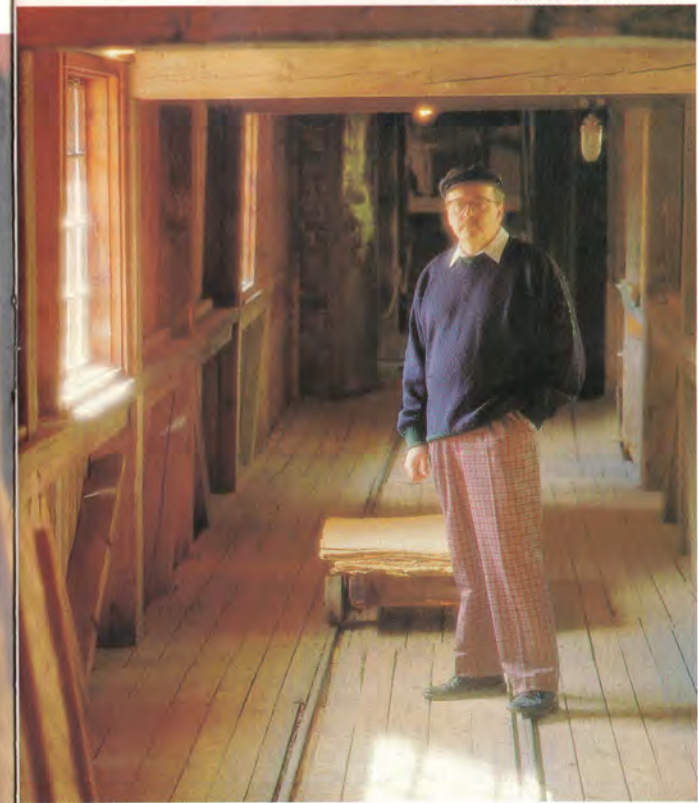
Siihen aikaan harrastin vielä veneilyä ja huomasin lilluvani yksin Suomenlahdella. Siksi piti itsekä aloittaa golfaus. Se ei ole koskaan kaduttanut.

... ja johtamisesta

Meillä on tietyt perinteet ja tietyt asenteet, mutta koska maailma muuttuu nopeasti, meidän kaikkien täytyy olla entistä muutostaloudellisempia ja joustavampia tulevaisuudessa. Vain periaatteista johtuen ei töitä pitäisi tehdä määrättyllä tavalla.

Itselleni asema ja arvovalta eivät merkitse mitään. Asioiden tekeminen status- tai prestigesyistä ärsyttävät minua todella. ”

KUVA: KAIUS HEDENSTRÖM

Verlan vanhan pahvitehtaan museointi on Eero Niinikosken mielestä Kymi-yhtiön kaikkien aikojen merkittävin projekti. ”Verlan arvoa ei ehkä vielä täysin ymmärretä, mutta onneksi se kasvaa korkoa koko ajan.”

semmin. Ilmeisesti Suomen paperikaupungilla on edelleenkin mielenkiintoarvoa ja vetovoimaa, koska täällä vieraillee eri yhteyksissä yllättävän paljon valtakunnantason johto-

henkilöitä, niin poliitikkoja kuin virkamiehiäkin. Korkeita vieraita kiinnostaa aina myös teollisuuden ja sitä ympäröivän yhteiskunnan yhteistyö. Monet ulkomaalaiset sen sijaan hämmästelevät sitä, miten pidämme yhteisiä yhteiskuntaa. Monissakaan maissa se ei tunnu olevan kovin yleistä.

...

Kuusankosken omaleimaisiin puoliin haluaisin lukea vielä myös rakennetun ympäristömme. Paikkakuntaa on rakennettu pitkällä aikavälillä ja huolellisten suunnitelmien pohjalta. Kymi-yhtiöllä on tässä suhteessa ollut keskeinen rooli. Kun on jotakin rakennettu, se on tehty hyvin ja aina pätevien suunnittelijoiden avulla. Tämä toimintatapa heijastui aikoinaan myös nuoreen kuntaan ja seurakuntaankin. Valitettavasti 1960- ja 70-luvulla herätettiin näihin asioihin. Hyviä ja kauaskantoisia ratkaisuja syntyi useita. Parhaimmasta päästä haluaisin mainita asutonomessualueen, Kuusankoskitalon ja vanhan Rantakulman saneerauksen. ”

TARMO ESKOLA 50 VUOTTA:

Tietoverkoilla ihmiskeskeisiä järjestelmiä

Elektroniseen asiakaspalveluun panostaminen on Suomen kaltaisessa syrjäisessä, kaukana markkinoilta sijaitsevassa maassa tärkeää. Osallistuminen Euroopan yhteismarkkinoihin onnistuu vain toimivien tietoliikenneyhteyksien avulla.

Näin pohtii Kymmene-konsernin tietohallintoa luotsaava **Tarmo Eskola**, jonka mukaan tietotekniikan raju kehitys, tavattomasti kasvavat siirtonopeudet sekä langattoman siirron kehittyminen mahdollistavat pian kaiken tarvittavan tiedon siirron tietoverkkojen välityksellä. Perinteisen tekstin rinnalla viestiin integroituu myös kuva – mahdollisesti liikkuva – sekä ääni.

Tavoitettavuus ei ole ongelma ja yritykset hajottavat toimintaansa eri paikkoihin markkinoiden ja kustannusten kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Tiimityöskentely ja verkkomaisen organisoimisen hyväksikäyttö lisääntyvät, tietoliikenneyhteydet antavat organisaatiolle ja sen jokaiselle jäsenelle mahdollisuuden toimia uudella tavalla.

”Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työ muuttuu itsenäisemmäksi. Sen tekijällä on työasemansa kautta käytössään kaikki päätösten tekoon tarvittava tieto, jolloin hierarkisia rakenteita voidaan purkaa. Myös atktyöläisten rooli muuttuu, kun osastokohtaisista järjestelmistä siirrytään liiketoiminnan eri prosesseihin vaikuttaviin järjestelmiin. Samalla palvelun osuus on kasvanut”, Tarmo Eskola selvittää.

Yrityksen kilpailutekijäksi nouseekin sen kyky oppia yhdessä uusia asioita.

Ajan merkitys kilpailukeinona kasvaa sitä mukaa, kun käsiteltävän tiedon määrä lisääntyy. Aikaa pystytään hyödyntämään vain kehittyneillä, ”kannolta asiakkaalle” ulottuvilla tietoliikenneyhteyksillä. ”Olen naista on, miten kauan eri vaiheet tarjouspyynnöstä tuotteen tai palvelun toimittamiseen kestävät, voiko myyjä heti tarjousvaiheessa sanoa lopullisen hinnan ja toimitusajan, voiko asiakas itse hoitaa tilauksen ja niin edelleen...”

Kehityksellä on vaikutuksensa myös paperinvalmistajan kannalta. Tietoverkkojen laajentuminen

tulee Tarmo Eskolan mukaan vaikuttamaan paperin kulutukseen ja painottamaan tiettyjen paperilajien kulutusta eri tavalla.

Tietotekniikka on myös arkipäiväistymässä laitteiden halventuessa koko ajan: tietojärjestelmiin rakennetaan yhteydet tavallista kuluttajaa varten ja tietokoneen käyttö alkaa olla suurimmalle osalle jokapäiväistä toimintaa. Kovin kaukana ei ole aika, jolloin tavallisesta kansalaisesta tulee tietojärjestelmien peruskäyttäjä.

Erilliset puhelin- ja dataverkot tulevat yhdistymään tietoverkoiksi, johon toimistotekniikka, joukkoviestintä ja kotielektroniikka nivoutuvat. Verkoissa – tiedon valtatiellä – liikkuva tieto voi olla dataa, tekstiä, ääntä, kuvaa tai multimediaa. Siirtonopeudet kasvavat sadoista megabiteistä gigabiteihin sekunnissa ja voimakkaasti laskeva kustannuskehitys antaa mahdollisuuksia tekniikkojen uusille hyväksikäyttömuodoille.

Verkkotuminen näkyy selvästi myös Kymmenessä: kun Tarmo Eskola tuli tietohallintojohtajaksi vuonna 1986, verkossa oli 150 työasemaa, nykyisin niitä on konsernin verkossa yli 4 000 ja memoja lähetetään vuosittain yli 2 miljoonaa.

Vapaa-ajan harrastuksikseen Tarmo Eskola kertoo mökkeilyä, luonnossa liikkumista ja mustavalkovalokuvauksen. Viime aikoina on myös innostus ornitologiaan syttynyt uudelleen.

Hän täyttää 50 vuotta heinäkuun 17. päivänä. Tuolloin on vastaanotto Koskenrannassa klo 10–13.

Tarmo Eskolan mukaan merkittäväksi kilpailutekijäksi muodostuu yrityksen ja sen henkilöstön kyky oppia yhdessä uusia asioita.

HAASTATTELU JA KUVA: KIMMO REKIMIES

”Jos lakkoon joudutaan, on järki molemmin puolin”

HAASTATTELU: REIJO VIRTÄ, KUVA: KIMMO REKIMIES

Lasse Mäkelä (vas.) istui paperin tes-neuvottelukunnassa vuodesta 1975 lähtien. Kimmo Kähärä ehti osallistua työskentelyyn kahden vuoden ajan.

Paperin työehtosopimus on jo lähes 50 vuoden ajan vaikuttanut merkittävästi Suomen työmarkkinakenttään. Koko ajan sopimuksissa on näkynyt myös kuusankoskelainen kynänjälki, sillä työnantajan tes-neuvottelukunnassa on aina ollut mukana kymiläisiä.

”Ensimmäinen työehtosopimus tehtiin vuonna 1946. Sitä oli tekemässä Erik Palmgren Kymin Osa-keyhtiön edustajana. Hänen jälkeensä neuvottelukunnassa istui varatuomari Robert Brotherus ja minä tulinkin mukaan vuonna 1975”, kertoo hallinnon johtaja Lasse Mäkelä.

Pari vuotta sitten myös vastapuolelle tuli kuusankoskelainen edustus. ”Tulin tes-neuvottelukuntaan, kun minut liittokokouksessa oli valittu valtuuston puheenjohtajaksi. Perinteen mukaan puheenjohtaja kuuluu myös neuvottelukuntaan”, kertoi Kaukas Oy:n Voikkaan tehtaan pääluottamusmies Kimmo Kähärä.

Käynnissä oli vahdinvaihto, sillä ensi vuodenvaihteen tienoilla eläkkeelle jäävä Mäkelä osallistui neuvotteluihin viimeisen kerran ja Kähärää oltiin vasta ”ajamassa sisään”.

Kähärä muistutti, että tes-asioiden kehittäminen ja työstäminen tapahtuu paljolti liiton toimistossa. ”Neuvottelukunnassamme on kolme kentän edustajaa. Ilman heidän hyväksyntäänsä ei tehdä mitään päätöstä.”

Kähärä luonnehti työnsä paperin tes-neuvottelukunnassa totutteluksi ja harjoitteluksi. Hänen mielestään oli iloinen asia, että Mäkelä oli pöydän toisella puolella. ”Löytyi yksi herrasmieskin joukosta”, myhäili Kähärä.

Tes-neuvottelu on oma maailmansa. ”Työpaikalla puhutaan avoimesti ja rehellisesti. Valtakunnantasolla se on jumalatonta taktikointia, uuvutustaistelua. Kummallista elämää, jota ei uskoisi enää 90-luvulla olevan”, mietti Kähärä.

”Näytelmähän se tietyllä tavalla on...”, myöntää Mäkelä.

Kähärän mukaan mielialat Kuusankosken työpaikoilla vaikuttivat hänen päätöksinsä. ”Tämä työ on taiteilua, että osaa ottaa esille jäsenistön mielestä tärkeät kysymykset.”

”Työaikakysymystä ei pidetty täällä niin tärkeänä kuin jossakin muualla. Julkisuudessa olleet puheet, että lähtökohtanamme oli vaatimus ympärivuotisesta kuusivuorojärjestelmästä, eivät pitäneet paikkaansa – vaikka Lasse ei tietenkään tätä tunnusta”, hymyili Kähärä.

Kähärä lisäsi, että viimekertainen ratkaisu olisi voitu tehdä hyvin pienellä työajan lyhennyksellä. Se ei kuitenkaan onnistunut, koska työnantajapuoli arvioi lyhennysvaatimusten jatkuvan ensi vuoden puolella.

”Tämä piti paikkansa”, myöntää Mäkelä.

”Sen vuoksi ei annettu tuumaa-

kaan periksi”, tokaisi Kähärä.

Kähärän mukaan toinen tärkeä kysymys syksyllä oli ammattiryhmittelyn uudistus, joka on par’aikaa työryhmän käsittelyssä. Keskeistä oli myös ulkopuolisen työvoiman käyttö. Se on nyt neuvottelussa ja aika mielenkiintoisessa vaiheessa.

Kähärän mukaan neuvottelujen venyminen johtuu asioiden kypsyttämisestä puolin ja toisin. ”Sitten tulee hetki jolloin todetaan, että nyt on palikat käsissä ja näistä se ratkaisu on tehtävä. Muuten yritetään puolin ja toisin taktikoita, tunnustella ja kokeilla...”

”Se kai on eräitten, mm. liittojen asiamiesten, ammatti... me olemme mukana yritysten edustajina”, miettii Kähärä.

Lasse Mäkelän mukaan lähtökohta on joka vuosi eräänlainen toiveiden tynnyri, jonne kerätään iso määrä asioita puolin ja toisin. Sitten lähdetään liikkeelle toisesta laidasta. Aikataulu venyy ja venyy.

”Neuvotteluissa pitkään mukana olleena ihmettelen, miksei koskaan jatketa siitä, mihin jäitiin edellisellä kerralla. Neuvotteluaika olisi huo-

mattavasti lyhyempi. Tällaiseen tuskin päästään. Demokratia vaatii, että asiat kasataan yhteen ja käydään lävitse.”

Miksi sovitteluun?

Paperiteollisuus on vain harvoin tarvinnut valtakunnansovittelijaa erimielisyyksiensä ratkojaksi. Kähärän mukaan viime kierroksella se johtui työaikakysymyksestä. Toisaalta TT:n rooli oli yllättävän vahva ja SAK seurasi omien liittojensa toimia tarkasti.

Työrauhan vaarantuminen tulee esille, kun sopimuskausi on lopussa ja neuvottelut päättyneet. Laki määrää, mitä sen jälkeen tehdään: sovittelijalle on mm. kahden viikon kuluessa annettava ennakkoilmoitus työtaistelusta, jos sillä uhataan.

”Valtakunnansovittelijalle asia menee silloin, kun hänelle viedään lakkovaroitus eli ilmoitus työtaistelun alkamisesta. Siitä alkaa sovittelu. Meidän tapauksessamme sosiaali- ja terveysministeriö päätti siirtää lakon alkamista”, kertoo Mäkelä.

”Koska Paperiliitto puolestaan

siirsi alkamispäivää kolmella päivällä, muodostui aika valtakunnansovittelijan luona noin kolmeksi ja puoleksi viikoksi”, lisäsi Kähärä.

Sovittelija saa aina dokumentit etukäteen. Mäkelän mukaan valtakunnansovittelija pääsee nopeasti jyvälle, jos asiat ovat selkeitä, kuten paperin osapuolilla.

”Sovittelu alkaa yleiskeskustelulla, jossa ovat läsnä molempien osapuolten edustajat. Tällöin sovittelija voi myös tarkistaa epäselviksi jääneitä kantoja.”

”Sitten valtakunnansovittelija käy eri huoneissa olevien osapuolten luona kuulemassa mielialoja ja viettää paljon aikaansa molempien pääneuvottelijoiden – Morenin ja Lähteenmäen – kanssa yhdessä ja erikseen.”

Pääneuvottelijat eivät yleensä keskustele kahden kesken sovittelun kuluessa, vaan aina sovittelijan johdolla. Sovittelija voi kuitenkin antaa jonkun erityisen asian puitavaksi osapuolten asiantuntijoille ilman läsnäoloaan.

”Sovittelija pitää sovittelun ohjat tiukasti käsissään ja sanelee myös

esimerkiksi, mihin neuvottelijat voivat mennä syömään ja milloin – yleensä tunnin kuluttua – on palattava takaisin valtakunnansovittelijan toimistoon. Lounaalla ei saa paljon puhella, jotta ympäristö ei kuulisi”, muisteli Kähärä.

”Sovittelun aikana emme saa antaa julkisuuteen mitään tietoa. Ainoa tiedonantaja on sovittelija. Ilman hänen lupaansa ei saa edes poistua huoneistosta”, lisää Mäkelä. ”Valtakunnansovittelijalla on päämääränä vain sopimukseen pääsy, ehkä ehdoista piittaamatta. Meidän tehtävämme on katsoa, että sopimus on sovellettavissa.”

Sovittelussa lähdetään yleensä liikkeelle helpommasta päästä. ”Sovittelija tekee ehdotuksia meille ja me hänelle. Kun hän havaitsee mahdollisuuden päästä eteenpäin, hän tekee ehdotuksen. Hyväksytyt versio talletetaan sanojenkäsittelylaitteilla. Sitten siirrytään seuraavaan ja seuraavaan”, kertoo Mäkelä.

Kähärä muistutti, että mistään ei ole varmuutta, ennen kuin koko paketti on käsissä. Sopimusluonnokseen voi laittaa erilaisia asioita, mut-

heikentynyt

ta osapuolten kanssa käytyjen keskustelujen tuloksena sovittelija voi poistaa niitä tai muuttaa sanamuotoja, lisätä tai vähentää etuja.

Lasse Mäkelän mukaan tekniikka toimii tavattoman hienosti. Sopimus on paksu asiakirja, jossa on paljon tekstiä. Pääosa on vanhaa, mutta sisältää myös neuvottelun tuloksena tehdyt muutokset. "Nykyään asiakirja syntyy tietokoneen avulla hienosti, ennen piti käyttää kalkkeeripapereita."

Kimmo Kähärä muistutti, että koko tapahtumassa on kaksi vaihetta: sovitteluvaiheen aikana vielä neuvotellaan ja mukaan voidaan tuoda uusiakin asioita. Kun sovittelu etenee, muuttuu paperissa nimi ja siitä tulee sovintoesitys.

Paperi on tällöin vahvasti valtakunnansovittelijan käsissä ja samalla muuttuu hänen käyttäytymisensä entistäkin tiukemmaksi. "Hän yrittää painostaa sopimukseen usein hyvinkin kovilla otteilla, määrätietoisesti ja selkein sanoin."

Näkymät

Lasse Mäkelän mukaan lakot paperiteollisuudessa ovat aika harvinaisia. Neuvottelujärjestelmä pelaa ja asiat kyetään ratkaisemaan ajoissa sen kautta.

"Näin on periaatteessa – ja sehän on sopimuksen tarkoituskin. Työnantaja ostaa työtä ja työrauhaa. Kaiken pitäisi rullata, kun työnantaja maksaa sen mitä on sovittu ja täyttää sovitut ehdot ja me teemme sopimuksen mukaan työtä", kertasi Kähärä.

Mäkelä muistelee, että 20 vuoden kuluessa on jouduttu sovitteluun vain pari kertaa. "Ja jos sovittelijan toimistoon joudutaan, on molemmilla puolilla myös halu päästä ratkaisuun."

"Näin on. Vaikka lakko on esimerkiksi tällaisessa markkinatilanteessa hyvin tehokas ase, emme me siihen pyri. Se on vasta äärimmäinen keino. Jos lakkoon joudutaan, on järki jossakin määrin heikentynyt molemmin puolin", vahvistaa Kähärä.

"Vastuuntuntoa tarvitaan ja sitä on aika hyvin ollut", analysoi Mäkelä. "Mutta jos joku asia menee hakukseseen, ei meillä paljon muita vaihtoehtoja ole tahtoamme ilmaista", huomautti Kähärä.

Lasse Mäkelä uskoo, että jos hän vielä jatkaisi tes-neuvottelukunnassa ja Kimmon työ olisi voinut jatkua, keskeisistä asioista olisi vaihdettu enemmän ajatuksia.

"Pitkääikäiset tuttavuudet ja toimiminen samoissa yrityksissä vaikuttavat neuvottelujen ilmapiiriin, edistävät jollakin tavalla asioita."

"Kun asioita muutenkin pohditaan rehellisesti, voi pitkä tuttavuus häivyttää taktikoinnin maun", arvelee Mäkelä.

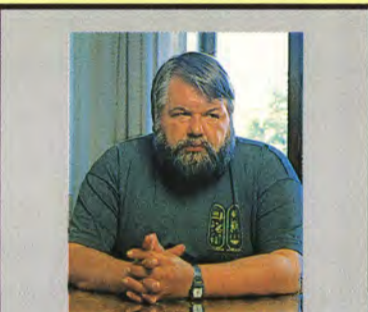
"Jos Lasse käytti tes-neuvotteluisa puheenvuoron, hän varmasti tarkoitti mitä sanoi. Kaikkien muitten kohdalla ei voinut lainkaan olla siitä varma. Meidän porukamme on aina

arvostanut Lassen hienostunutta tapaa esittää asioita. Minusta hänen kanssaan on ihan erinomaista neuvotella. Olemme saattaneet joskun leikillämme haistatellakin ja kertoa toisistamme vitsejä, mutta kun asioista ollaan eri mieltä, niin ollaan, mutta ne puhutaan halki. Sillä siisti."

"1960-luvulta 1980-luvun loppuun saakka jatkuneen voimakkaan kasvun aikana ja kovassa kilpailutilanteessa piti tuotannon edellytykset hoitaa pitkäjänteisellä työmarkkinapolitiikalla. Moni arvostelee sitä nyt, mutta kyllä perustat piti hakea siten kuin tehtiin", pohtii Mäkelä.

"Lassen työskentelystä jäi se hyvä ja tärkeä kuva, että henkilöstöpolitiikka on pitkäjänteistä ja jatkuvaa ja siinä on ollut mahdollisimman vähän yllätyksiä. Hän on ilmeisesti joskus aika kovastikin joutunut puolustamaan näkemystään, että henkilöstöstä on pidettävä huolta eikä sitä voida ryvettää jokaisen huonon hetken aikana. Pitkäjänteinen ajattelu on mielestäni ollut hyvin viisasta."

Uutiskymi haastatteli pääluottamusmies **Kimmo Kähärää** ja hallinnon johtaja **Lasse Mäkelää** 9. kesäkuuta. Kimmo Kähärä menehtyi sairauskohtaukseen kolme päivää myöhemmin. Kymin viestintäosaston väki muistaa Kimmon avultaana, symppaattisena, selkeästi ja avoimesti asioista kertovana henkilöstöryhmänsä edustajana.

Kimmo Kähärä in memoriam

"Kimmon äkillinen poismeno tuli järkyttävänä uutisena tietooni. Ennalta ei voinut aavistaa, että Uutiskymin meitä koskeva haastattelu jäi viimeiseksi tapaamiskeskeisemmäksi."

Kimmo oli rehti, voimakas ja toinen henkilö, jolle toisten asiat ja niiden hoitaminen olivat aina omia asioita tärkeämmät. Hän oli aatteellinen ja luonteeltaan tinkimättömän silloin, kun hän katsoi asioiden niin vaativan.

Kimmo oli tahtoihminen, mutta samalla myös herkkä. Nämä ominaisuudet loivat perustan luottamukselle ja kunnioitukselle. Sopimukset, jotka Kimmo teki, pitivät aina ja hän kanto myös vastuun sopimusten syntymisestä ajallaan. Merkittävä ammattiyhdistysjohtaja ja työtoveri on poistunut joukostamme"

Lasse Mäkelä

Kuitupuuta Uruguaysta

Etelä-Amerikassa, Kravun kääntöpiirin tuolla puolen, sijaitsee maa nimeltään Uruguay, tai oikeammin Republica Oriental del Uruguay. Pääkaupungista, Montevideosta on neljän tunnin ja 360 kilometrin automatka luoteeseen Paysandún ja Rio Negron maakuntiin, alueille, joilla Kymmenellä yhdessä Shellin kanssa on käynnissä eukalyptus-istutusprojekti.

Uruguay on Etelä-Amerikan mittakaavassa pieni maa suurten naapureiden puristuksessa. Lännessä sitä rajoittavat Rio Uruguay -joki ja sen takana suuri naapuri Argentiina. Pohjoisessa maarajan takana on vielä suurempi Brasilia. Idässä on Atlantin valtameri ja etelässä Rio de la Plata - Hopeajoki – joka oikeastaan on suuri valtameren lahti. Nämä naapurit ja lisäksi Paraguay muodostavat Etelä-Amerikan vapaakauppa-alueen nimeltä Mercosur.

Uruguay on suomalaisen helppo hahmottaa: Oulunjärven eteläpuolinen osa Suomesta on melko täsmälleen mittasuhteiltaan Uruguayn tapainen.

Uruguaylaiset, joita on kaikkiaan hieman yli kolme miljoonaa, ovat nykyisin sekoitus espanjalaista, italialaista, sveitsiläistä, ranskalaista, saksalaista ym. alkuperää olevia siirtolaisia, jotka ovat muuttaneet viime vuosisadan alussa itsenäistyneeseen maahan tunkien alkuperäisasukkaat pois tieltään.

Asukkaista noin puolet asuu pääkaupungissa Montevideossa ja lopuistakin suurin osa taajamissa, sillä maaseudulla on vain reilu 15% asukkaista, joiden kieli on espanja. Pääelinkeino on maatalous ja sen tuotteet liha, villa jne. joten 10 miljoonan lampaan olemassaolo näkyy ja kuuluu kaikkialla. Nytemmin kuitenkin myös metsätalous kehittyy voimakkaasti, kuten omasta projektistamme voimme havaita.

Yhteinen eukalyptusprojekti

Vuonna 1990 Shell otti yhteyttä Kymmeneen tiedustellen konsernin kiinnostusta osallistua läntisessä Uruguayssa suunniteltuun eukalyptus-istutusprojektiin. Neuvottelut johtivat nopeasti tulokseen. Perustettiin Forestal Oriental S.A.-niminen yhtiö, jonka tehtävänä on noin 35 000 hehtaarin alueella tuottaa eukalyptuskuitupuuta myytäväksi maailmanmarkkinoilla.

Shell, jolla oli aikaisempaa kokemusta tämänkaltaisista projekteista ja know-how eukalyptuksen kasvatamisesta, otti projektista päävastuun ja samalla osake-enemmistön, kun taas Kymmenen osaaminen liittyy enemmänkin puunkorjuuteknologiaan, kuljetukseen sekä tietenkin kuidun jalostamiseen paperiksi.

Myöhemmin projektiin on pienosakkaaksi vielä liittynyt Finnfund, jonka kansainvälisiin kehitysprojekteihin meidänkin istutuksemme kuuluu. Projektimme, kuten metsitysprojektit yleensäkin, ovat Uruguayssa "valtiovallan erityisessä suojeluksessa", sillä aikaisemmin ja oike-

astaa vieläkin kovin yksipuolista elinkeinorakennetta edustava maa haluaa nyt monipuolistua uusille talouden alueille, varsinkin kun maataloustuotteiden maailmanmarkkinahinnat ovat jo kauan olleet alhaiset.

Mitä projektissa tähän mennessä on saatu aikaan?

Ensimmäiset taimet istutettiin melko täsmälleen neljä vuotta sitten pampaan mustaan multa laajalle heinäarolle, jolla aikaisemmin kulkivat naudat ja lampaat.

Puulaji on eukalyptus, jonka alkuperämaa on Australia, missä eri lajeja on satoja. Meidän tapauksessamme kysymyksessä on pääasiassa Eucalyptus grandis, jopa lievää pakkasta kestävä laji, joka kasvaa hyvin Uruguayn välimerenomaisessa ilmastossa. Toinen laji on Eucalyptus dunnii, joka on tässä suhteessa edellistäkin kestävämpi ja soveltuu näin ollen nimenomaan kosteisiin ja kylmiin notkopaikkoihin. Eukalyptus ei varsinaisesti ole outo puulaji Uruguayssa. Sitä istutettiin sinne jo 1800-luvulla suojaamaan karjaa auringon paisteelta. Näin ollen pieniä "metsätyppyjä" näkyy kaikkialla muuten niin tasaisella heinäarolla.

Projektin tarvitsema maa-ala on tällä hetkellä käytännöllisesti katsottuna koossa ja työ keskittyy etupäässä istutusten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Valmistusta on tullut jo noin 12 000 hehtaaria kiihtyvällä istutusvauhdilla, ja hakkaamaan päästään noin neljän vuoden kuluttua. Täydessä tuotannossa vuoden 2000 jälkeen istutukset tuottavat 1 000 000 m³ myyntikelpoista puuta vuodessa. Kymmene vie tästä osansa Wisaforestin tehtaille Pietarsaareen, kunhan niin pitkällä ollaan.

Ja puu senkun kasvaa ... koko ajan!

Tunnetusti kaukana pohjoisessa olevat maat, kuten Suomi, eivät voi yleensä kovin korkeilla puun kasvuluvuilla, sillä suurimman osan vuotta puu ei kasva täällä ollenkaan. Toisin on Uruguayssa. Lukuun ottamatta muutamia talvikuukausia – siis meidän kesäämme – puun kasvu on käynnissä jatkuvasti ja on laskennallisesti keskimäärin 15 mm vuorokaudessa!

Tätä vauhtia ovat ensimmäiset istutuksemme, jotka juuri näinä päivinä viettävät istuttamisensa 4-vuotis-syntymäpäiviä, kasvaneet noin 14 metrin korkeuteen ja yli 60 m³/ha sisältäviksi metsiköiksi! Hakattavaa siis olisi jo nyt, mutta kaavan mukaan kasvatusta jatketaan vielä noin 3-4 vuotta, jolloin kuutioita on yli 200 ja puulla pituutta lähes 30 metriä. Vuosikasvuna ilmaistuna puumme kasvavat hakkuukypsyyteen keskimäärin yli 25 m³/ha/vuosi, joka seuraavassa keskiarvovertailussa asettuu aika mukavaan väliin:

• Suomi	4-5 m ³ /ha/v	
• Espanja	12-15 "	euka
• Uruguay	25-30 "	"
• Brasilia	45-60 "	"

Etelän lämpimissä maissa vallitsevat kasvuolosuhteet mahdollistavat meidän tapauksessamme puusadon tuottamisen 7-8 vuodessa. On siis paikallaan kysyä missä selluteollisuuden raaka-aineen päätuotantoalueet tulevaisuudessa sijaitsevat?

Mikä on projektin arvo Kymmenelle?

Yksi lähtökohta oli varmastikin Pietarsaaressa tuotettava ja paperiteollisuutemme tarvitsema eukalyptus-sellu, jonka ylivoimaisista ominaisuuksista varsinkin hienopapereissa opimme yhä enemmän. Saamme aikamme tarvitsemamme eukapuut omilta viljelmiltä, olkoonkin että ne ovat hieman kaukana.

Toinen vähintäänkin yhtä tärkeä tekijä on ollut kokemuksen ja tiedon saaminen eteläisiltä ripeän puunkasvun alueilta, sieltä missä metsätalouden merkitys maapallon mittakaavassa on nopeasti kasvamassa. Elämme yhä enemmän globalisoituvan kaupan ja tuotannon aikaa. On myös selvää, että yhdessä partnerimme Shellin kanssa pyrimme tehokkaasti siihen, että Uruguayn pampaan "kylvämämme" taloudelliset panokset aikanaan tulevat korkojen kanssa takaisin. Puun kasvatus on liiketoimintaa, myös siellä, missä aika- ja muut panostustekijät huomioon ottaen on helpompaa toimia.

Markkinoinnin toimistotiloissa mittava remontti

Hienopaperitehtaan 4. kerroksessa olevat toimistotilat saavat uuden ilmeen. Muutostyöt käsittävät yhteensä noin 1 100 m². Pääasiassa markkinointi- ja myyntiväen käytössä olevat tilat on rakennettu alkujaan 1983 ja niitä on laajennettu vuonna 1988.

Remontti aloitettiin huhtikuun alussa muuttamalla uudemman puolen avokonttori erillisiksi työpisteiksi, jotka on erotettu toisistaan ovellisilla seinäkkeillä. Samalla uusittiin myös muutamien huoneiden lattiapinnat. Uuden puolen noin 250 ne-

liometriä käsittävä muutostyö saatiin valmiiksi kesäkuun alussa.

Oman 'työhuoneen' sai kahdeksan henkilöä, joista mm. trimmittäjä **Aila Hakalainen** ja myyntisihteeri **Anja Kujala** olivat erittäin tyytyväisiä uusiin vaaleasävyisiin toimitiloihinsa. Työskentelyolosuhteet parantuivat ja ovat huomattavasti avokonttoria miellyttävämmät.

12. kesäkuuta alkaneessa vanhemman puolen remontissa kaikki toimistohuoneet, yhteispinta-alaltaan noin 200 m², uusitaan lattiasta kattoon. Toimistohuoneiden korja-

ukset saadaan valmiiksi heinäkuun 3. päivään mennessä.

Lähes koko kerrosalan kattavassa remontissa keskitytään viimeiseksi vanhan puolen keskiosaan jäävän 650 m²:n mausemakonttorin muutostöihin, jotka ovat tällä hetkellä vielä suunnitteluvaiheessa.

Korjaustöiden suunnittelusta vastaa suunnittelija **Eija Lonka** ja valvonnasta rakennusvalvoja **Kari Vuorinen** rakennusosastolta. Materiaalien ja värien valinnassa on ollut mukana myös markkinoinnin edustajia. Varsinaisen korjaustyön urakoi Ra-

kennusespo Oy.

Eija Lonka kertoo, että remontti on sujunut hyvin ja aikataulussa on pysytty. Kerroksessa työskentelevät ovat suhtautuneet yleisesti erittäin myönteisesti asiaan eikä töiden aiheuttamasta häiriöstäkään ole nuristunut.

Ehdottomasti eniten työtä ja kustannuksia aiheuttaa Longan mukaan lattiapintojen uusiminen. Pölyä keräävä tekstiilimatto on saanut kyytiä ja tilalle on laitettu linoleumi. "Linoleumi on kokonaan luonnonmateriaaleista valmistettu ja Suo-

men Allergialiiton hyväksymä lattiapinnoite, joka on vahvistamassa asemaansa mm. ympäristöystävällisyytensä vuoksi. Se on hyvin kulu- tusta kestävä ja huolto-ominaisuuksiltaan yhtiön siivoustoimen hyväksymä", hän selvittää.

Hienopaperitehtaan 4. kerroksen toimistotiloissa työskentelee yhteensä kuutisenkymmentä henkilöä, joista noin 50 on markkinoinnin ja teknisen myynnin puolella. Talous- ja tulohallinnon sekä hallinto-osaston väkeä kerroksessa on 8 henkilöä.

TURVALLISUUTTA TYÖMATKOILLE JA VAPAA-AIKAAN

Kymiläisille pyöräilykypärät

HAASTattelut: NIINA AHOLA, KUVAT: IRMA NIEMI

Kymi jakoi touko-kesäkuun vaihteessa koko henkilökunnalleen pyöräilykypärät. Lahjoitus on osa yhtiön työsuojelun tehostamiskampanjaa, ja sillä halutaan tukea liikenneturvallisuu- suustyötä Kymen läänissä. Työmatkojen lyhyiden vuoksi osa yhtiön 1 800 työntekijästä pyöräilee työmatkansa, ja noin puolet työmatkaturmista tapahtuu pyöräilijöille.

Kymen läänin liikenneturvallisuusryhmän puheenjohtajan, kanslia- päällikkö **Timo K. Tikan** mukaan yhtiön lahjoitus tukee hyvin Kiinni elämässä -kampanjaa, jossa korostetaan erilaisten turvavälineiden käytön tärkeyttä.

Lahjoituksen on mahdollistanut Kymin parantunut kannattavuus. Kypärien luovutuksella yhtiö haluaa kiittää työntekijöitään keskeisestä osuudesta tuloksen parantamisessa.

Positiivinen yllätys yhtiöläisille

Pyöräilykypärästä yllättyneet yhtiöläiset kävivät ahkerasti noutamassa omansa Kymin henkilöstöpalvelusta ja Kuusanniemen ostovarastolta. Kesäkuun puoleen väliin mennessä kypäränsä oli hakenut reilut 1 600 henkilöä.

Kymin henkilöstöpalvelussa kypäriä oli jakamassa tonnilaisena työskennellyt **Terhi Haarto**. Hän kertoi työntekijöiden olleen yleisesti ottaen iloisia lahjoituksesta. Osa hakijoista on kuitenkin suoraan tunnustanut, ettei aio itse käyttää kypärää, vaan antaa sen jollekin toiselle. "Siitä varmaan johtuu kypärien yllättävän suuri vaihto. Joku muu kokeilee kypärää, ja sitten se tuodaan vaihdettavaksi", Terhi aprikoi.

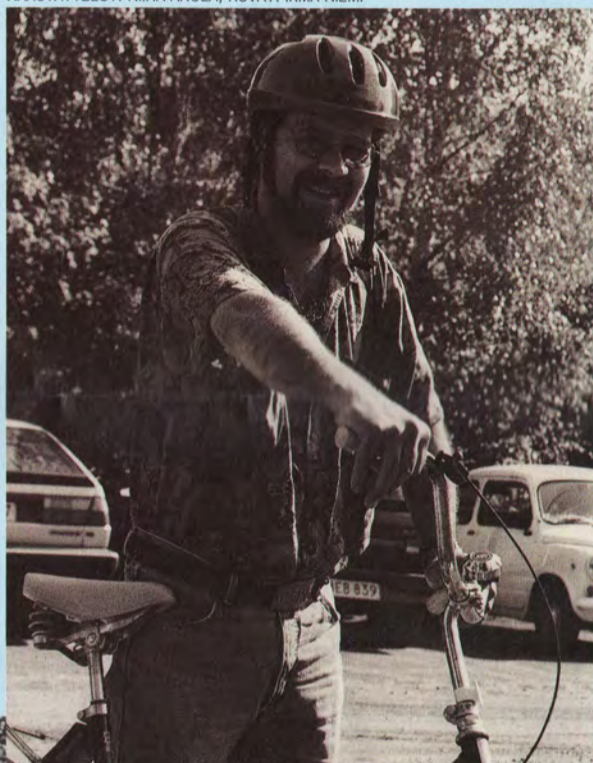
Kun Kymin höyryllä työskentelevän **Kai Pilkin** (vas. kuva) työmatka lyhentyi neljään kilometriin, alkoi hän kulkea sitä pyörällä. Pyöräily kuuluu olennaisesti myös oman kunnan hoitamiseen. Pilkki piti kypärän lahjoittamista hyvänä juttuna ja kypärällä tulee siis olemaan käyttöä.

"Säilyy pää ehjänä", mies tuumi.

Vielä äitiyslomalla ollut **Maarit Rainamaa** taloushallinnosta tuli hakemaan kypäräänsä yhdessä **Tee- mu**-poikansa kanssa. Maarit pyöräilee jonkin verran vapaa-aikanaan ja hän pitää yhtiön lahjoitusta myönteisenä asiana.

Hän toteaa, että kypärä ei tule vaikuttamaan pyöräilyn määrään, mutta muuten se oli hyvä lahja ja sitä olisi tuskin tullut itse ostettua. Äitinsä kypärään on varmasti tyytyväinen myös Rainamaan perheen vanhempi poika, joka oli jo ehtinyt patistamaan häntä sen käyttöön.

Esko Pakarinen (kuva oik. ylh.) arkkisalista piti pyöräilykypärien jakoa yllättävänä. Pakarinen pyöräilee sekä työmatkansa että vapaa- aikanaan. Hän oli niitä harvoja, jotka myös saapuivat pyörällä kypäräänsä hakemaan. "Eipä tätä muuten olisi tullut hankittua. Jos kypärä alkaa tuntua hyvältä, niin sitten sitä käytetäänkin."

Pidä pääsi — käytä kypärää

Työmatkoilla sattuu vuosittain lähes 20 000 liikennetapaturmaa. Liki puolet kaikista kuolemaan johtaneista työtaturmista sattuu liikenteessä - joko työmatkalla tai työssä. Joka viikko työliikenteessä kuolee joku.

Liikenteessä sattuneet tapaturmat ovat yleensä vakavia. Niiden seurauksena menetetään työpäiviä jopa kolme kertaa enemmän kuin työpaikatapaturmissa.

Valtaosa pyöräturmista on kaatumisia, joista selvittäänterveyskeskuskäynnillä. Vakavia näistä on joka kymmenes.

Yhteenajot ovat aina vakavia ja kaksi kolmasosaa yhteenajoista tapahtuu henkilöauton kanssa.

Pyöräilijöiden vakavimmat vammat tulevat päähän kohdistuneesta iskusta. Aikuisten päävammat syntyvät useimmiten tiehen iskeytymisestä ja lasten taas autoon iskeytymisestä. Päätäänkin yleisemmin vammautuvat raajat, mutta ne eivät ole niin vakavia kuin päävammat.

Pyöräilijöiden kuolemista jopa 80 prosenttia johtuu päähän kohdistuneen iskun seurauksena syntyneestä aivo- vammasta. Pysyvistä invalidisoitumisista on kolme neljästä seurausta aivojen vammautumisesta.

Asiallisen kypärän tunnistaa ruotsin kuluttajaviraston KO-VFS-merkinnästä. Kuluvan vuoden aikana tulee myyntiin myös euronormin mukaisesti hyväksytyjä kypäriä, joiden hyväksymismerkintä on CE.

Liikenneturva kampanjoi tänä vuonna pyöräilykypärän käytön edistämiseksi tunnuk- sella 'Pidä pääsi - käytä kypärää'. Myös Kymen läänin liikenne- turvallisuusteemassa 'Kiinni elämässä' kypärä on yhtenä osa-alueena.

TEKSTI: PIA LINDROOS, KUVAT: KEIJO KOIVULA

Hugo Mullqvist ja tanssiorkesteri Octavia.

Lauantaitanssit

Kärventävä kesälauantai on kypsytynyt lempeän lämpimäksi illaksi. Mies istuu lomamökkinsä portailla silmät raukeina, vatsa päivällisestä raskaana ja saunapuhdas iho ilmaa hengittäen. Jostain kaukaa kantautuu ääni, rytmiksi pelkistynyt musiikki, jolta etäisyys on hukuttanut sävelen. Mies kohottautuu seisomaan ja kirehtii vaimoan. Naapurimökin pariskunta viittelöi jo polulla.

Poikajoukko rantautuu kahdesta veneestä. Muutaman lenkkitossut saavat tahallisen kasteen. Ensi keran jännitys ilmenee rehvakkaana käytöksenä: juttu on rempseää ja eleet paisuteltuja. Riemuriihen edessä sakkii ottaa tupakan mittaisen aikalisän, ennen kuin työntyy sisään toisiaan tönien ja naureskellen.

Kevyt, eteenpäin vievä askel pölyttää kylätietä ja hulmuttaa leningin helmaa. Tyttö hengähtää vasta Rie-

muriihen edustalla. Hän on kiskaisut vastasitomansa seppeleen päästään, muttei henno heittää sitä pois. Pihalla pistepirkkoja helmoihinsa keräilevä pikkuneiti saa yllättäen kukkivan kruunun hiuksilleen.

Hugo Mullqvist ja tanssiorkesteri Octavia soittavat illan ensimmäistä tangoa, "Yö saaristossa". Niin tangosieluisia kuin suomalaiset Seinäjoella ovatkin, vain muutama uskaltuu liu'uttamaan askeltaan Verlan lomakylän parketilla. Tyttö tuijottaa rohkeasti poikajoukkoa. Hän hakee inkkarinoloisen ponihäntäpään katsetta, mutta edes kutsuva hymy ei irrota tätä porukan vahvasta vetovoimasta. Myös vaimot heittävä turhaan silmäyksiä miestensä suuntaan. Näillä on keskenään paljon juteltavaa.

- Tuo basisti on **Peltolan Harri** ja rumpali on sen serkkupoika **Ollikaisen Jukka**. Tunnen molempien isät,

ne kun ovat Kymillä töissä. Juu, nämä kaks' kaverusta pisti orkan pystyyn joskus kymmenkunta vuotta sitten. Pentujahan ne silloin vielä oli, mutta kyllä niistä on soittajia kasvanut.

- Esiintykö ne ihan työkseen?
- Eei, tää on tälle porukalle pelkkä harrastus. Näiltä Verlan keikoiltakin ne nettoaa vain mökin ja muonan. Ei ne ole täällä rahaa tekemässä. Ne on lomailemassa, niin kuin mekin, ja nauttimassa Suomen suvesta.

"Suvalssi" imaisee lisää pareja lattialle. Äiti opettaa askelia 5-vuotiaalle siilipäälle. "Yy-kaa-koo, yy-kaa-koo", hopottavat molemmat. Hintelä, harmaahiuksinen hidalgo vie päätä pitempää partneriaan sulavasti ja vaivattomasti. Tyttö on mielensoituksellisesti vetänyt laukustaan lehden ja alkanut selailla. Vaimot liikehtivät levottomasti istuimillaan, mutta isännillä juttu edel-

Lauantaitanssit kuuluvat Verlan suveen.

leen kulkee.

- Tää laulaja on ihan Sorsakosken luokkaa, ei mikään kulmakapakan karaokepelle.

- Juu, **Helanderin Tapani** on laulanut jo pitkään. 4-vuotiaasta lähtien sillä on ollut päällimmäisenä vain tämä yks' asia.

- Niin, laulu?

- No, se ja vanha tanssimusiikki. Joskus teinipoikanakin, kun muu jengi elvisteli ja rokkaili, niin Tapsa veteli vaan antaumuksella sitä "Kotikuusi"-humpppaa.

Vanha hidalgo on peto parketilla. Hän humpppaa tytön kanssa ympäri riittä niin että harmaat hapsset hulmuavat. Mies etenee riihessä systemaattisesti myötäpäivää johdattaen jokaisen naispuolisen seinäkukkasen kahden tanssin ajaksi parketille. Eikä yksikään nainen kieltäydy kunniaista hänen kumartaessaan, päinvastoin omaa vuoroa odotetaan innolla - etenkin kun aviomiesten jutustelu ei ota katketakseen.

- Tuo kitaristipoika on niin untuvikko, ettei taida vielä partahaivenetkaan kasvaa.

- Nii, **Helkalan Simo**. Alta parikymppinen se on.

- Ajatella, että senikäinen ymmärtää vanhan musiikin päälle.

- No, Simosta nyt on joka lähtöön. Se on laulanut kirkon nuorisokuorossa, soittaa nyt tässä tanssiorkesterissa ja sitten vielä rämistelee oikein kunnolla jossain nuorisobändissä.

- Esitteles' vielä tuo blondi tuolta miesten keskeltä.

- **Mettisen Katja** tuli kuvioihin vuosi sitten, kun orkkaan tarvittiin kosketinsoittajaa. Se tyttö on yhtä näpsäkkä kuin nättikin. Ei se muuten äijien joukossa pärjäisikään.

- Josko nuo voisi yhden pelin soittaa ilman koskettimia, jos vaikka hakisit neitokaista valssaamaan.

- Tuota, sin emäntäs' näkyikin jo päässeen tanssin makuun. Tuommoinen harmaa hidalgohan sitä äsken hypellytti.

- Ja eikös se sama pikku-ukko nyt taluttele sin emäntää parketille? Tyttö taputtaa selin seisovaa ponihäntäpoikaa kevyesti olkapäähän. Poika on niin yllättynyt ja hämillään, että hetken tyttö luulee jo hänen kieltäytyvän. "Friduna skikuna", vetelee Harri lavalla, ja poikasakki vislailee ja ulvahtelee, kun ensimmäinen erkaneerivisti. Aviomiehillä on takanaan kaksi tanssia vaimojen kanssa. Illan urakka on siten kuitattu.

- Tulipas hiki. Vettä tippuu joka hiuksen latvasta. Olisiko siulla toista nenäliinaa?

- Kuule, yhtä asiaa mietin tuossa tanssiessa.

- No?

- Kuka se Hugo Mullqvist oikein on? - Ei sitä ole olemassa, eikä ole ollut. Se on keksitty juttu. Vähän sellainen orkesterin suojeleuspyhimys.

- Omituisen nimen ovat keksineet.

- Nii, mutta et voi kieltää, etteikö se jäis' kerta kuulemalta mieleen.

Puolilta öin orkesteri päättää "Yölintu"-valssiin. Toinen aviopareista palaa hyvän yön toivotusten saattelemana lomamökillen, mutta toinen lähtee kävelyretkelle kesäyöhön. Poikasakki juoksee kilpaa venerantaan ja pistää siellä tupakaksi. Ponihäntäpoika jää hetkeksi riihen eteen juttelemaan tytön kanssa. "Odota", sanoo poika, kun he jo kääntyvät erotakseen, nappaa kivelä nuutuneen voikkaseppeleen ja asettaa sen tytön päähän.

KUVA: IRMA NIEMI

Voi, helpotus

Nyt se on tullut! Yli 20 vuoden sitkeiden neuvottelujen tulos. Ai mikäkö? Tietenkin vesilaitoksen vessa.

Aikoinaan entisen työsuojeluvaltuutettu **Erkki Mukkilan** käynnistämä ja nykyisen **Heikki Tiuhosen** jatkama hanke saada vesilaitokselle oma WC saatiin päätökseen kesäkuun puolessa välissä. Hyvin perusteltuna asia hyväksyttiin paperitehtaan johdossa napakasti.

Vesilaitoksen hoitajana työskentelevä **Risto Saresvirta** on tyytyväinen, sillä pakolliselle helpotukselle pääsy tuli nyt niin matkan kuin ajankin suhteen melkoisesti lyhyemmäksi. Aikaisemmin näille asioille kun piti lähteä melkoisen matkan taakse hiomon puolelle.

Vesilaitoksella tehdään 5-vuorotyötä ja työntekijöitä on viisi.

Risto Saresvirta on tyytyväinen osaston omaan mukavuuslaitokseen.

TEKSTI: JARI SAHALA

Täysi tusina kovan luokan pelimiehiä Kuusankoskelta: takarivi vas. Markku Salmi, Arto Mikkola, Juha Kiiski, Petteri Ukkola, Jan-Erik Grön, Seppo Turkki ja Petteri Kettunen. Eturivi vas. Olli Pasi, Kari Lindroos, Kai Toivanen, Jari Sahala ja Jari Heinonen.

Lappeenrannassa järjestettiin 13. toukokuuta Kymmene-konsernin salibandy-turnaus, johon osallistui kuusi joukkuetta. Kuusankoskelta mukaan lähtenyt tietohallinnon jouk-

kie sijoittui kisassa hienosti pronssille. Joukkueet oli jaettu kahteen alku- ja loppuotteluun seuraavasti: Lohko A: Vuoro III/LPR, Tietohallinto/KSNK ja

Tietohallinto/HKI. Lohko B: Lyly/LPR, Schauman/LPR ja Wisateam/Pietarsaari. Kuusankosken joukkue aloitti ottelulla Kaukaan Vuoro III:a vas-

Kuusaan pojat kolmanneksi salibandyssä

taan, ja vähämaalinen peli voitettiin niukasti 2-1.

Toisessa pelissä vastaan tuli Helsingin Tietohallinto, ja tässä pelissä lyötiin taululle turnauksen komeimmat maalilukemat, 9-1 voitto Kuusankoskelle.

Näin oli saavutettu A-lohkon ykköstitä, jolla vastaan saatiin B-lohkon kakkonen eli Schauman. Kahden ja puolen tunnin tauko ennen tätä peliä taisi puuduttaa jäsenet, ja kun vielä alussa saatiin pari jäähyä, niin ottelu kääntyi Schaumanille lopulta maalein 1-6.

Tappio tässä pelissä tiesi 'putoamista' pronssiotteluun, jossa vastaan tuli uudestaan Helsingin joukkue. Pääkaupunkilaiset olivat parantaneet otteitaan koko ajan, ja saimme tehdä kovasti töitä 4-3 voiton eteen.

Loppuottelussa Wisateam löi

Schaumannin 1-0. Peli aika ottelussa oli 2 X 15 minuuttia.

Turnauksen loppusijoitukset ja maalierot: 1. Wisateam 11-4, 2. Schauman 12-8, 3. Kuusankoski 16-11, 4. Helsinki 8-20, 5. Lyly 12-10, 6. Kaukaan Vuoro III 7-13.

Salibandy, kansanomaisesti sähly, on nykyään suosittu kuntoilulaji. Kun siirrytään sählystä salibandyyn, reunustetaan kenttä laidoilla. Kentällä on joukkueesta maalivahti ja viisi kenttäpelaajaa kerrallaan. Palloa saa pelata vain mailalla, alle polvikorkeuden. Vastustajaa ei saa lyödä edes mailaan. Lisäksi vapaalyönnit, sisäänlyönnit, rankkarit ja jäähyt kuuluvat pelin luonteeseen. Koska raju kontaktipeli on sääntöjen mukaan kielletty, kyseessä on siis varsin siisti taito- ja kuntolaji.

KCL:n panos mittava uusien mittausten menetelmien kehittämisessä

Keskuslaboratorio Oy (KCL) esitteli 24. toukokuuta Kymillä pidetyssä seminaaripäivässä paperi- ja selluteollisuuden uusimpia tutkimusmenetelmiä ja -laitteita sekä tutkimustuloksia. Keskuslaboratorio on Suomen sellu- ja paperiteollisuuden yhteisesti omistama keskustutkimuslaitos, jonka eräs suurimmista omistajayhtiöistä Kymmene Oy on.

Keskuslaboratorion panos on ollut mittava uusien mittausten menetelmien kehittämisessä. Seminaarin aamupäivän asiat pyörivätkin paljolti paperipuolen uutuuksien esittelyssä, kun taas iltapäivällä keskityttiin selluteollisuuden ajankohtaisiin asioihin. KCL:stä paikalla olivat varoitustutkimusjohtaja Jan-Erik Levlin, tekniikan tohtori Antti Kärrä, käyttöpäällikkö Markus Mannström, erikoistutkijat Martin Holmberg ja Jukka Visti, apulaistutkimuspäällikkö Osmo Pekkala sekä vanhemmat tutkijat Raimo Rasimus ja Jorma Toriainen.

Tutkimuspäällikkö Markku Johansson Kymen tutkimusosastolta piti tilaisuuden antia erittäin hyödyllisenä. Vastaavanlaista näin laajalaista seminaaripäivää ei ole KCL:n toimesta aikaisemmin yhtiössä järjestetty. Johanssonin mukaan paperin tutkimustoiminnan kannalta ajankohtaisimmat aiheet liittyvät tällä hetkellä värikopiointiin tarkoitettuihin kopiopapereihin, laserpapereihin sekä niiden tuoteanalyysiin ja laadunvalvontaan.

Keskuslaboratorion kehittämiä kopio- ja laserpapereiden testausmenetelmiä esitteli erikoistutkija Jukka Visti. Uusilla laitteilla voidaan mita-

ta niitä ominaisuuksia, jotka eivät ole aikaisemmin kuuluneet vakio-mittausten piiriin.

Kopiopaperin käyristymisominaisuuksien tutkimiseksi on tehty laboratoriokäyttöön tarkoitettu Opticum-laitteisto, joka jäljittelee kopiokoneessa väritönerin paperiin kiinnittävää polttotelastoa. Dycum-laitteen kuva-analyttisellä menetelmällä voidaan puolestaan tutkia paperin kuumennuskäyristymää.

Paperin sähköiset ominaisuudet ovat yleensä olleet aika huonosti tunnettuja, mutta tilanne on korjaantunut. Statem-tutkimuslaitteistolla saadaan määritettyä paperin sähköinen varautumiskyky sekä varauksen purkautumisnopeus. Molemmat ominaisuudet ovat tärkeitä kopiopaperille, koska elektrograafisessa kopioinnissa väri siirretään sähkökentän avulla paperin pintaan, minkä jälkeen se sulatetaan siihen kiinni.

"Paperin sähköiset ominaisuudet määräävät, kuinka tehokkaasti tämä siirto tulee tapahtumaan. Toisaalta paperiin ei saa värisiirron jälkeen jäädä sähköisiä varauksia, jotta välttyäisiin ajettavuusongelmilta", Johansson huomauttaa.

Muista paperin ominaisuuksia tutkimista laiteutuksista mainittakoon kupruilumittari. Paljolti paperin pohjanmuodostuksesta riippuva kupruilu korostuu erityisesti kaksipuoleisissa kopioinnissa. Uutta oli myös laite, jonka avulla voidaan tutkia paperin vedenpidätystä ja sitä kuinka nopeasti se luovuttaa kosteuden.

Seminaarissa käsiteltiin myös elinkaarianalyysiasioita. Keskuslaboratorio on laatinut tietokonepohjaisen ns. Ekotaselaskelma-ohjelman, jonka avulla voidaan laskea kaikki paperiin kohdistuvat ympä-

ristövaikutukset lähtien puunkaadosta metsässä aina uusiokäyttöä, polttoa tai kaatopaikkahävitystä myöten.

"Suurin ympäristöhaitta ei välttämättä olekaan paperin valmistus, kuten yleisesti luullaan. Esimerkiksi jos tavallisella konttorikopiokoneella otetaan muutama kymmen paperikopiota, niin kopiokoneen tarvitseman sähkön mukaan laskettu ympäristöhaitta saattaa olla moninkertainen verrattuna paperin valmistukseen", Markku Johansson toteaa. Kymillä tuotteiden elinkaarianalyysia on tehty vuodesta 1993 lähtien. LCA (Life Cycle Analysis)-laskenta on osa yhtiön ympäristöjärjestelmää.

Yhtiöläisiä kiinnosti myös luento filminsiirtotekniikan soveltamisesta on machine -päälystykseen. Märänpään 'tekoälyjärjestelmä', ns. Wedge-analyysistä kertoi erikoistutkija Martin Holmberg. Tällaisella noin 0,5-1 miljoonaa markkaa maksavalla ohjelmistolla voidaan analysoida paperikoneen toimintaa ja paperikoneilla havaittujen eri ilmiöiden syy- ja seurauksia. Erityisesti se palvelee häiriötilanteiden analyysia. Holmberg toimii Kymen Paperiteollisuus Oy:n yhteyshenkilönä Keskuslaboratoriossa.

Iltapäivän selluteollisuutta käsittelevissä luennossa selvitettiin alan tulevaisuuden haasteita, kuten täysin suljettua ja päästötöntä sellutehdasta. Esitelmien aiheet liittyivät havupuusulfaatin imeytykseen ja keittokemikaalien käyttöön, jatkettuun sellunkeittoon sekä täysin päästövapaaseen keittoon ja valkaisuun.

Päivän kestäneeseen seminaariin osallistui Kymiltä yhteensä noin 25 johon ja käytön edustajaa.

KUVA: IRMA NEMI

Kuusanniemen sellutehtaan kehityspäällikkö Pentti Nokelainen on toukokuusta lähtien voinut unohtaa työkiireet ja keskittyä 'ohkä vielä kiireisempään' golfharrastukseensa.

Pentistä täyspäiväinen golffari

Mikä on miehen hymyillä, kun on kesä kauneimmillaan ja peli kulkee. Kuusanniemen sellutehtaan kehityspäällikkö Pentti Nokelainen yli 36 vuotta kestänyt työrupeama yhtiössä päättyi huhtikuun lopussa, ja nyt on aikaa keskittyä mm. lähinnä sydäntä olemaan golfharrastukseen. Oikeastaan golf alkaa olla Nokelaiselle jo enemmän kuin pelkkä harrastus, sillä varsinkin kesäisin siihen oppoa kaikki liikenevä aika.

"Illoisin mielin minä töistä jo luovuin. Ainakaan mitään ongelmia tekemisen suhteen ei pitäisi olla", hän naurahtaa.

Pentin hoitamien toimien määrä ensin Kymen sulfiittisellutehtaalla ja myöhemmin Kuusanniemen sulfaattisellutehtaalla ja höyryvoimalaitoksilla on melkoinen. "Aina olen mennyt, kun on käsketty", hän sanoo hymyillen. Ennen kehityspäällikön toime-

aan hän työskenteli viimeksi höyryvoimalaitospäällikkönä v. 1984-92 ja tätä ennen sellutehtaan isännöitsijän apulaisena, käyttöpäällikkönä, teknisen johtajan apulaisena, insinöörinä ja apulaisinsinöörinä.

Pentti Nokelainen tunnetaan 'pelimiehenä'. Nuorempana hän on pelannut lähes kaikkea mahdollista — jääpalloa ja jalkapalloa myös kilpapelajana. Biljardi, keilailu ja tennis kuuluvat edelleen jossakin määrin hänen harrastuksiinsa. Golf imaisi miehen mukaansa vuonna 1987, ja siitä lähtien on menoa piisannut niin peliajanaan kuin kilpailutoimikunnan vetäjänäkin.

Nokelaisen virallisia lähtiäiskahveja juotiin 'vähemmän epävirallisissa' merkeissä 16. toukokuuta Koskelassa yhteensä 54 ystävän ja työtoverin voimin. Mukana oli myös hänen Brasilian Jari-projektin aikaisia työtovereitaan Kaukaalta.

Singaporelaisvierailta terveisiä

Kymmene Oy:n singaporelaisen myyntiyhtiön Kymmene Far East Pte Ltd:n henkilökuntaa ja kaksi sen asiakasyrityksen, Quest Graphicsin, edustajaa vierailivat 8.-12. toukokuuta Kaukas Oy:n Voikkaan ja Lappeenrannan tehtailla sekä Kymin Paperiteollisuus Oy:ssä. Kymillä vieraiden isäntä oli myyntijohtaja **Antti Malve** (kuvassa keskellä).

Pitkä vierailumatka Suomeen oli ilmeisen onnistunut, sillä Kymmene Far East:in toimitusjohtaja **Lennart Wahlroosilta** tulleen viestin mukaan ladyt olivat todenneet, että "Matka oli erittäin antoisa ja meihin teki syvän vaikutuksen tehtaiden paperinvalmistuksen korkea teknologia".

Kymmene Baltica muuttaa

Kymmene Baltica, Kymmene Oy:n edustusto Tallinnassa muuttaa uusiin tiloihin kesäkuun lopussa. uusi osoite on Narva maantie 11 - Joekatu 5, 5. krs. Kymmene on ostanut 225 m²:n konttoritilat, jotka saadaan remontin

jälkeen käyttöön. Toimiston puhelinnumerot tulevat muuttamaan, mutta niistä tiedotetaan myöhemmin erikseen. Telekopionumero pysyy muuttumattomana.

TENNISKERHO TIEDOTTAA

Pelaaminen Koskenrannan tenniskentillä

Kevätkesän mittaan on useampaan otteeseen noussut esille kysymys siitä, kenellä on oikeus pelata Koskenrannan tenniskentillä. Asian selvittämiseksi kerrataan seuraavassa muutamia perusasioita, jotka liittyvät kenttien käyttöön.

Koskenrannan kenttiä saavat varata vain Kuusankosken Tehtaitten Tenniskerhon jäsenet. Jäseniksi voivat liittyä kaikki Kymmene Oy:n tai sen tytäri- ja osakkuusyhtiöiden palveluksessa Kuusankoskella työskentelevät henkilöt sekä eläkeläiset. Myös yhtiöläisten puoliset ja 18-

vuotiaat tai sitä nuoremmat lapset voivat olla kerhon jäseniä. Niin ikään kesäharjoittelijoilla on mahdollisuus liittyä kerhoon siksi ajaksi, jonka ovat yhtiön palvelukset.

Tarkemmat säännöt kenttien käytöstä ovat nähtävillä Koskenrannan paviljongin ilmoitustaululla.

Kerhon jäsenmaksu on aikuisilta 100 mk ja lapsilta 80 mk vuodessa.

Kerhon jäsenyydestä kiinnostuneet henkilöt voivat ilmoittautua kerhon sihteerille **Terthu Niilo-Rämälle**, puh. (402) 2167.

Johtokunta

VERLASSA LOPPUKESÄN HERKKUKATTAUS

Lounasmatka

Välimerelle

Ravintola Patruunan Pytingin lounaspöydässä on **sunnuntaina 6. elokuuta** tarjolla suussa sulavia Välimeren maiden herkkuja klo 12-15. Lounas maksaa yhtiöläisille 40 mk/henkilö ja lapsilta 20 mk. Lounasvaraukset mielellään ennakoon, puh. 388 544/Verlan Pytingin toimisto. Tervetuloa!

HENKILÖSTÖPALVELU TIEDOTTAA

Verlan juhannus

Verlan Riemuriihessä tanssitaan jälleen juhannusaattona klo 20-24 ja orkesteri on tuttuun tapaan **Hugo Mullqvist & tanssiorkesteri Octavia**. Juhannuskokko sytytetään klo 22.

Loppukiri liikuntakisaan

Kunnossa Kaiken Ikää -kuntokampanjaan liittyvän Suomen hyväkuntoisin työpaikka -kuntokortit on palautettava Kymin henkilöstöpalveluun **elokuun 1. päivään** mennessä. Vielä on kuitenkin aikaa loppukirille.

Kaikkien kuntokortin palauttaneiden kesken arvotaan kaksi Lapinmatkaa, Verlanlomia ja esinepalkintoja.

Kuntokauden palkinnot arvottiin

Kuntokaudelta 1994-95 kuntokorttinsa palauttaneiden kesken suorite-tussa arvonnassa osuivat voitot seuraaville:

Palveluksessa olevat, Lapinlomaviikko -96: Antero Ahomies, Raimo Mauno, Timo Apajasaari, Martti Mellanen, Marjukka Fält, Raimo Merelä, Hilikka Halme, Lea Mouhu, Kirsti Hirvonen, Kirsi Nikula, Eija Hölsä, Rauno Penttilä, Irja Jaatinen, Teija Puustinen, Veli-Pekka Koironen, Olavi Sihvo, Kari Kor-

pela, Erkki Tuomainen, Tuula Lehto, Marja Uronen.

Palveluksessa olevat, ruskamatka -96: Paavo Backman, Martti Ollikainen, Vappu Brofeldt, Ulla Parolahti, Hannu Hietala, Raili Partti, Kari Huovila, Matti Pieniniemi, Reijo Hölsä, Seppo Sahala, Aija Ijäs, Veikko Sulkusalmi, Heikki Jokinen, Raimo Suurnäkki, Helena Karvonen, Anja Tarkiainen, Keijo Lehtoranta, Erkki Toivonen, Hely Mattila, Anne Tyynelä.

Perheenjäsenet, Ruskamatka -96: Aarno Harju, Maire Hildén, Sanni Lainio, Hellevi Orava, Kirsti Pigg, Irja Pokki, Anne Puujalka, Sinikka Sonninen, Soili Tiihonen, Pirjo Vallenius.

Eläkeläiset, ruskamatka -96: Vieno Askola, Terttu Jokiranta, Seppo Järnvall, Sylvi Jääskeläinen, Eino Karhu, Antero Laakso, Pertti Lehtola, Raija Nieminen, Mirja Palenius, Aliisa Rämä.

Risto Kuisma puhuu kuntoilun puolesta

KUVA: KEIJO KOIVULA

Risto Kuisma

Entinen Kymin porttivahti ja ammatiliittojohtaja, nykyinen kansanedustaja **Risto Kuisma** kävi kertomassa, miten hän pääsi eroon liikakiloistaan, viinasta ja tupakasta.

Lähes viisikymmentä kiloa huip-pupainostaan pudottaneena hän on jo hiihtänyt usean Finlandia-hiihdon, juossut lukuisia maratoneja ja liikkuu nyt päivittäin.

Kuusankoskitalossa olleeseen ti-

laisuuteen oli kutsuttu lähes 300 yhtiöläistä, mutta omasta tulevaisuudesta kiinnostuneita paikalla oli vain kourallinen.

"Kuntoiluun ei mene yhtään aikaa, sillä kun kuntoilee tunnin, pystyy hyväkuntoisena selviytymään tunnissa kolmen tunnin työstä. Näin säästyy kaksi tuntia muuhun tarkoitukseen", totesi Kuisma.

KUVA: KEIJO KOIVULA

Kaihoisin mutta samalla iloisin mielin Mauno Korpinen (oik.) jätti Nikkarin ja monet ystävänsä. Viereillä Kymin henkilöstöpalvelun päällikkö Leo Silén.

Nikkarissa juotiin 'Mannen' lähtiäiskahvit

Mauno Korpinen ehti eläkkeelle siirtymisensä jälkeen olla vielä runsaat kymmenen vuotta ohjaajana Marskinkadun puutyöpajassa. "Mannen" antamista elämänohjeista ja huumorituokioista, mutta ensisijaisesti hänen ammattitaidostaan ja -opistaan saivat nauttia sadat yhtiö-

läiset Marskinkadun puutyöpajassa.

Viimeistä "työpäivää" 19.5. juhliittiin täytekakkukahveilla. Henkilöstöpalvelu ja nikkaroitsijat toivat Maunolle lokoisia vuosia!

Uutiskymin välityksellä Mauno Korpinen haluaa välittää seuraavan kiitoksen:

"Vaikka olenkin näytellyt 'kovaa miestä', saitte mielen herkäksi ja tipan silmäkulmaan viimeisenä perjantaina Nikkarissa. Yllätitte miellyttävästi kahvitellulla ja lahjoilla! Kiitokset kaikille opissaolleille ja henkilöstöpalvelulle. **Mauno Korpinen**"

HENKILÖUUTISIA

Kymin Paperiteollisuus Oy

Kymin johtoryhmään uusi jäsen
Johtaja **Eero Niinikoski**, 49, on nimitetty 1.7.1995 alkaen Kymin Paperiteollisuus Oy:n johtoryhmän jäseneksi. Hänen vastuualueensa on yhtiön viestintä ja yhteiskuntasuhteet sekä dokumenttihan- tinto. Hän toimii edelleen myös johtoryhmän sihteerinä, jota tehtävää hän on hoitanut v. 1986-93 ja uudelleen kulu- van vuoden alusta lähtien. Niinikoski raportoi toimitusjohtaja Johan Fu- ruhjelmille.

Kuusanniemen sellutehdas
Kuusanniemen sellutehtaalla on dipl.ins. **Kimmo Pelander**, 25, ni- mitetty 5.6.1995 alkaen käyttöinsinööriksi valkolipeämön alueelle. Hän raportoi tuotantopäällikkö Markku Laaksoselle.

Käyttötieteiksi kuitulinja 4:n alu- eelle on 5.6.1995 alkaen nimitetty tekniikko **Into Rinne**, 58. Hän rapo- rtoi käyttöpäällikkö Heikki Hyvärisel- le.

Kymmene Oy
Sellukoordinaointi
Kauppatiet. maist. **Anders Wes- terholm**, 36, on 1.6.1995 alkaen nimitetty myyntipäälliköksi Kym- mene Deutschland GbmH:n Frank- furtin myyntikonttoriin tehtävään konsernin sellutehtaiden tuotteiden myynti Saksaan ja Itävaltaan. Hän

Kimmo Pelander

Anders Westerholm

on aiemmin toiminut vastaavissa teh- tävissä Finncell GmbH:n palveluk- sessa Wiesbadenissa.

Tietohallinto
Erikoissuunnittelija **Esa Paakkinen** tietohallinnosta on 31.5.1995 eron- nut yhtiön palveluksesta.

Kaukas Oy
Kaukaan sahateollisuus
Dipl.ins. **Risto Laaksonen** on nimi- tetty 29.5.1995 projekti-insinööriksi Kaukaan sahateollisuuteen.

Tutkimusosasto, Lappeenranta
Filosofian kand. **Viljo Muurikainen** on nimitetty 1.6.1995 alkaen kemi- an laboratorion päälliköksi.

Talousoosasto
Kauppatiet. maisteri **Vesa Repo- nen** on nimitetty 1.6.1995 alkaen laskentaekonomiksi. Aikaisemmin Reponen on toiminut Hackman-kon- sernin Oy Tam-Kos Ab:ssä kirjanpi- täjänä. Reponen raportoi kehitys- päällikkö Heikki Jantuselle.

KUOLLUT

Kaukas Oy:n Voikkaan paperitehtaan pitkäaikainen päälluottamusmie- s **Kimmo Kähärä**, 47, menehtyi 13.6. äkilliseen sairauskohtaukseen. Hän oli syntynyt Valkealassa.

Kimmo Kähärä toimi vuodesta 1984 kuolemaansa asti Paperiliiton Voikkaan ammattiosasto 36:n pää- luottamusmiehenä. Tämän lisäksi hän toimi Paperiliitossa liittoval- tuuston puheenjohtajana ja tes-neu- vottelukunnan jäsenenä. Hän oli Kuusankosken kaupunginvaltuuston jäsen sekä osallistui myös seurakun- nan palvelutehtäviin.

Ennen päälluottamusmiehekkään Kähärä työskenteli pakkaajana PK 11:llä. Voikkaan paperitehtaan pal- veluksessa hän oli ollut vuodesta 1969 lähtien

Edellisen lehden ilmestymisen jäl- keen tietoomme tulleet kuolleet eläk- keensaajat:

Heikki Kautto, 61, arkkisali (kuollut 7.5.), **Urho Niemi**, 84, Ky sellu (18.5.), **Veikko Niilola**, 53, sel- lu/sähkökorjaamo (19.5.), **Meeri Onnela**, 89, Ky paperi F (22.5.), **Tapio Sahlborg**, 74, Ky konekorjaamo (14.5.).

ELÄKKEELLE

Kymin Paperiteollisuus Oy

Massaosaston hoitaja **Pasi Taitonen** PK 1-2 (40 palvelusvuotta), koneen- hoitaja **Vilho Viinikainen** PK 8 (41).

Kaukas Oy
Voikkaan paperitehdas
Autonkuljettaja **Paavo Backman** (35 palvelusvuotta), puuhiomon 2. varamies **Mikko Helminen** (24), koneasentaja **Aarno Skön** (39), tehdas- siistijä **Anna-Liisa Varjonen** (21).

Koskela

Koskela on iltaisin suljettu 26.6.-4.8.1995.

KIITOKSET

Parhaimmat kiitokset muistamisesta.
Jaakko Laaksonen

Parhaimmat kiitokset teille kaikil- le muistamisesta jäädessäni vapaal- le.

Aulis Laaksonen

Parhaimmat kiitokset muistamisesta merkkipäivänäni.

Juhani Elo

Oli ilo juhlia kanssanne täyttäessäni 50 v. Sydämellinen kiitos työnjoh- dolla sekä entisille ja nykyisille työto- vereille. Erikoiskiitos pääemännälle- ni Maijalle.

Anita Savolainen

Kiitos ystävät.

Pentti Vättö

Lämpimät kiitokset muistamisesta ja yhteisistä vuosista.

Pentti Nokelainen

Kaikki kyliläiset perheenjäsenineen ovat tervetulleita elokuisiin Kymi-iltamiin Eerolaan.

Ohjelma on tarkoitettu koko perheelle ja se sisältää toimitusjohtajan tervehdyksen sekä taikuutta, huumoria, big band -musiikkia, tanssia, kisailua ... sekä tietysti hieman suuhunpantavaa.

Lippuja iltamiin saa 1.-15.8. välisenä aikana seuraavilta henkilöiltä:

ELOKUUSSA

Kymi-iltamat

24.8. alkaen klo 18.30

Päivi Tuominen, sellu
Arja Pesu, PK 7-9
Marja Nurberg, arkkisali
Pirjo Virtanen, päällystyslaitos
Senja Erjansalo, tehdaspalvelu
Terttu Niilo-Rämä, keskuskonttori
Tuula Rantanen, henkilöstöpalvelu

Eerolan pysäköintitilojen rajallisuuden vuoksi järjestetään bussikuljetus kaikille osallistujille Kuusankosken keskustasta Eerolaan ja takai- sin. Tarkempia tietoja iltamista kerrotaan heinä-elokuun vaihteessa osastojen ja memo- jen ilmoitustauluilla.

Lomaohjaaja Sari Malinen

Sari aloitti lomaohjaajana

Liikuntatiet. maisteri **Sari Malinen** aloitti työnsä lomaohjaajana Verlan lomakylässä 12.6.

Verlassa lomaansa viettävien vaa- paa-ajanviettomahdollisuuksista Sari luettelee mm. tutut minigolfin, petankin, sulkapallon, tenniksen, lentopallon, illanvietot ja luontopol- lun. Unohtaa ei tietenkään pidä sau- nomista, uimista, soutelua, kalastus- ta ja tanssia. Uutta sen sijaan on Sarin vetämä lihaskuntopiiri, joka ko- koontuu joka päivä Riemuriihen ta- kana klo 15-16, mikäli vain kiinnostu- neita löytyy.

"Lihaskuntopiirissä tehdään vuo- rotellen lihaskuntoliikkeitä ja aero- bisia hyppelyitä musiikin tahtiin. Sopii myös miehille", hän selvittää. Torstaisin ja lauantaisin pidettäviin illanviettoihin hän on suunnitellut keksivänsä mukavia leikkimielisiä

pelejä ja kilpailuja. Lomavieraiden toivomukset ja ohjelmaideat ovat tervetulleita. Sari järjestää myös lapsille omaa ohjelmaa, mm. haastatte- lupäivänä hän oli käynnistämässä pienten lomalaisten kanssa pesäpal- lopeliä.

Hän odottaa kesänsä sujuvan Ver- lassa mukavasti. Sarin mukaan paikka on 'mitä ihanin' ja töitäkin varmasti piisaa, sillä tarvittaessa voi tarttua niin piha- kuin keittiötöihin- kin sekä tuurata museo-oppaana toi- mivaa **Pasi-Pekka Rossia**. Sari työskentelee Verlassa elokuun al- kuun asti.

Lomaohjaaja on tavattavissa pää- sääntöisesti ti-la klo 9-17. Torstaisin ja lauantaisin työaika on illanvietto- jen takia klo 13-21. Sunnuntaina ja maanantaina hän ei ole paikalla.

Kävelydieetti tukemaan saavutettua ihannepainoa

Kävelydieetin perusajatuksena on riittävän liikunnan ja oikeiden ravin- totottumusten yhdistäminen, jolloin päästään pysyvimpiin tuloksiin.

Kymin työterveyden järjestämään keväiseen kävelydieettiin osallistui 8 henkilöä, joista pari oli miehiä ja lop- put naisia. Dieettiläisten viimeinen yhteinen punnitus oli toukokuun lop- pussa. Poislähteneiden kilojen mää- rä vaihteli melkoisesti: joillakin oli vyötärö kaventunut reilusti useam- man kilon verran ja joillakin paino oli pysynyt muuttumattomana.

Olipa lopputulos sitten ollut mikä tahansa, olivat viimeiseen punnituk- seen saapuneet **Kaija, Maija-Riitta** ja **Kake** tyytyväisiä dieettiinsä. Yh- dessä oli ollut mukavaa ja syksyllä varmaan jatkettaisiin. Erityisesti oi- kean kävelyvauhdin, sykkeen, löytä- minen tuntui hyvältä samoin kuin ravitsemustiedon saaminen.

Ryhmä kokoontui 8 viikon ajan ns. teema-aiheita, joita olivat mm. ravitsemusterapeutin luento, lihas- kuntojumppa, vesijumppa, venytte-

ly, rentoutusharjoitteet ja oikeiden kävelyjalkineiden valinta sekä tie- tysti yhteiset kävelylenkit, joilla oi- keaa suorituskehä etsittiin sykemit- tareiden avulla. Lisäksi jokaisella oli oma kävelyn harjoitteluohjelma.

Fysioterapeutti **Sari Kaistakorpi** työterveyskeskuksesta toteaa, että kävelydieetti sopii ehkä parhaiten jo saavutetun ihannepainon ylläpitoon, sillä silloin haluttu ravintomuutos on jo toteutunut esimerkiksi Painon- vartija-kurssin ansiosta. Samaan johtopäätökseen olivat tulleet myös paikalla olleet dieettiryhmäläiset.

Liikuntaa on siis jatkettava lähes päivittäin laihdutuksen päätyttyäkin. Niinpä Sarin vetämä kävelydieetti- läisten ryhmä kokoontuu vielä kesän jälkeen kontrollipunnitukseen.

MERKKIPÄIVÄT

50 vuotta

Tarmo Eskola

Kymmene Oy:n tietohallintojohtaja **Tarmo Eskola** täyttää 50 vuotta 15.7. Hän on syntynyt Valkealassa. Koulutukseltaan Tarmo Eskola on filosofian maisteri ja hän on suorittanut MBA-tutkinnon.

Kymin tietohallintopäälliköksi hän tuli vuonna 1986 ja hieman myöhemmin samana vuonna hänet nimitettiin konsernin tietohallintojohtajaksi.

Tarmo Eskolan harrastuksina ovat ornitologia, musta/valko-valokuvaus ja liikunta.

Johan Furuholm

Kymin Paperiteollisuus Oy:n toimitusjohtaja **Johan Furuholm** täyttää 50 vuotta 6.8. Hän on syntynyt Helsingissä.

Toimitusjohtaja Furuholm valmistui diplomiekonomiksi Helsingin Svenska Handelshögskolanista vuonna 1970. Hän on suorittanut lukuisia kansainvälisiä Management-kursseja Sveitsissä, Saksassa ja Englannissa.

Vuosina 1972-73 Johan Furuholm työskenteli Englannissa Star Paper Limitedin vientipäällikkönä, minkä jälkeen hänet nimitettiin Kymmene-Star A/S:n toimitusjohtajaksi Tanskaan ja Norjaan. Ulkomaan vuosiansa jälkeen hän toimi vuosina 1976-80 apulaisjohtajana ja vuosina 1981-83 myyntijohtajana Kymi Kymmenessä. Kymi-Strömberg Oy:n jalostusteollisuuden johtajan tehtäviä hän hoiti vuosina 1983-86. Suomen BASF Oy:n toimitusjohtajana hän oli vuodesta 1986 vuoteen 1994, jolloin hän tuli Kymin Paperiteollisuus Oy:n toimitusjohtajaksi.

Furuholm on uransa aikana hoitanut lukuisia luottamustoimia useissa eri yrityksissä ja yhteisöissä. 1970- ja 80-luvuilla hän toimi Kymmene-Star A/S:n hallituksen jäsenenä, Kymmene Papier GmbH:n hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, Helsingborgs Liton hallituksen puheenjohtajana, Tilgmannin hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, Åbo Stenryckerin hallituksen puheenjohtajana, Fotosetin hallituksen puheenjohtajana, Raision Lateksin hallituksen jäsenenä sekä Convertan ja Finnboardin hallitusten jäsenenä.

Vuosina 1989-90 hän oli Teknillisen kauppaliiton kemian jaoksen varapuheenjohtaja, minkä jälkeen hän toimi jaoksen puheenjohtajana vuoteen 1991. Kuluvaan jaoksen työvaliokunnan jäsenenä hän oli vuosina 1988-1994 ja hallituksen jäsenenä 1993-94.

Kuluvana vuonna hän on toiminut hallituksen puheenjohtajana Oy Paperi-Dahlberg Ab:ssä ja Hong Kongissa sijaitsevassa Kymmene Forest (HK) Ltd:ssä. Hallituksen jäsenenä hän on Saksan Kymmene Deutschland GmbH:ssä, Espanjan Kymmene Paper S.A:ssa, Portugalin Kym-

me Paper Lda:ssa, Tanskan Kymmene Papir A/S:ssä, Australian Kymmene Paper Pty Ltd:ssä ja Finnish Chemicals Oy:ssä. Hän on ollut myös Kymen Lehtimedia Oy:n hallituksen jäsenenä.

Sotilasarvoltaan toimitusjohtaja Furuholm on reservin vänrikki. Vapaa-ajan harrastuksiin hän mainitsee golfin ja autourheilun. **Open House Koskenrannassa maanantaina 7.8. klo 15-18.**

Timo Hasari

Mittauspäällikkö **Timo Hasari** Kuusanniemen sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 20.7. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Koulutukseltaan hän on merkonomi.

Timo Hasari tuli yhtiön palvelukseen vuonna 1969 lähetysoasastolle toimistovirkailijaksi. Vuonna 1971 hän siirtyi metsähallinnon metsäosastolle puutavarakirjanpittäjäksi. Metsäosaston toimistopäällikkönä hän toimi vuosina 1983-93, minkä jälkeen työosasto vaihtui sellutehtaaksi töiden pysyessä entisissä. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin kuluvan vuoden alussa.

Hänen harrastuksinaan ovat kuorolaulu, reserviläistoiminta ja vapaaehtoinen pelastuspalvelu. **Matkoilla.**

Vuoroasentaja **Kalevi Lukkari** koneosaston vuorokorjauksesta täyttää 50 vuotta 13.8. **Kahvit kotona klo 14 alkaen.**

Eero Niinikoski

Kymin Paperiteollisuus Oy:n viestintä- ja yhteiskuntasuhteista vastaava johtaja **Eero Niinikoski** täyttää 50 vuotta 5.8. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Hän on opiskellut draamakirjallisuutta ja dramaturgiaa sekä lehdistö- ja tiedotusoppia Tampereen Yliopistossa v. 1967-71.

Johtaja Niinikoski tuli Kymin tiedotusosastolle kesätoimittajaksi v. 1969. Tämän jälkeen hän työskenteli osastolla tiedotustoimittajana ja tiedotussihteerinä v. 1974, jolloin hänet nimitettiin Kymi-yhtiön tiedotuspäälliköksi ja yhtiön julkaisujen päätoimittajaksi. Yhtiön tiedotus- ja markkinointipalveluista vastaavaksi apulaisjohtajaksi Niinikoski nimitettiin v. 1986 ja nykyiseen tehtäväänsä v. 1990. Kymin johtajiston sihteerinä hän toimi 1986-93. Nykyisen johtoryhmän sihteerinä hän on ollut kuluvan vuoden alusta lähtien.

Niinikoski on pitkän viestintämiehen uransa aikana ollut kehittämässä erityisesti Kymin audiovisuaalista viestintää, ulkomaille suunnattua tiedotustoimintaa, yhtiön yrityskuvaa sekä sisäistä markkinointia. Näissä tehtävissä hän on saanut vastaanottaa lukuisia henkilökohtaisia sekä yhtiölle osoitettuja koti- ja ulkomaisia palkintoja.

Päivätyönsä ohella Niinikoski on ollut läheisessä yhteistyössä Kuusankosken kaupungin kanssa. Hän on toiminut useiden vuosien ajan sekä kulttuurilautakunnan että vapaa-aikalautakunnan jäsenenä. Lisäksi hän on ollut asiantuntijajäsenenä monissa

kaupungin toimikunnissa ja projekteissa, joiden tehtävät ovat liittyneet Kuusankosken kuntakuvaan, markkinointiin tai historiaan. Hän on osallistunut myös Kuusankosken seurakunnan työhön samantapaisissa tehtävissä. Vuoden 1995 alusta hän on kuullut kirkkovaltuustoon.

Kunnallisten luottamustoimien lisäksi Niinikoskella on myös maakunnallisia ja valtakunnallisia luottamustehtäviä. Tällä hetkellä hän on Suomen Paperiteidegalleriyhdistyksen ja Teollisuusperinneyhdistyksen sekä Paasikivi-Seurojen Liiton ja Pohjois-Kymin Paasikivi-Seuran puheenjohtaja.

Niinikoski on toimittanut Kuusankosken Yhteislyseon historiikin (1970), Kuusankoski-kuvateoksen (1986) sekä Kymijoki-historian (1989). Parhailaan hän on mukana Kuusankosken historian toimitustyössä.

Sotilasarvoltaan Niinikoski on ylikersantti ja hänelle on myönnetty Suomen Leijonan ritarimerkki vuonna 1991 ja maanpuolustusmitali 1993. Kuusankosken kaupunki on myöntänyt Niinikoskelle Kuusankoski-mitalin vuonna 1987 ja -palkinnon vuonna 1988.

Merkkipäivävastaanotto kotona Koskenranta 38:ssa perjantaina 4.8. klo 11-16.

Pituusleikkurin apulainen **Raija Nirvinen** PK 8:lta täyttää 50 vuotta 29.7. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1963 paperitehtaan laboratorioon, jossa hän työskenteli vuoteen 1967 asti. Muutaman vuoden tauon jälkeen hän aloitti uudelleen työn paperitehtaan laboratorioissa vuonna 1970. Vuonna 1989 hän siirtyi laboratorio-tehtävistä pituusleikkurin apulaiseksi opiskellen myöhemmin myös pituusleikkurin ajajaksi.

Raija Nirvisen vapaa-aikaan kuuluvat sekakuorolaulu, käsityöt ja kalastus. **Matkoilla.**

1. konemies **Pekka Rintala** päällystyslaitokselta täyttää 50 vuotta 6.8.

Päälämmittäjä **Väinö Savolainen** Voikkaan höyryvoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 31.7. Hän on syntynyt Nurmossa.

Yhtiön ammattikoulun puuosaston käytyään hän tuli töihin rakennusosastolle vuonna 1962. Armeijan jälkeen hän työskenteli Kymin höyryvoimalaitoksella, josta hän siirtyi vuonna 1994 Voikkaan höyryvoimalaitokselle.

Työhuonekunnan toiminnassa hän on ollut mukana aktiivisesti lähes kaikkina työvuosinaan.

Väinö Savolainen harrastaa vapaa-aikanaan metsästystä ja kalastusta.

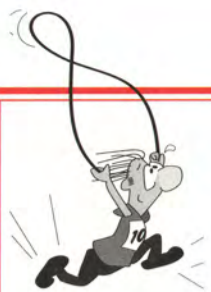

Matti Sipilä

Teknologiajohtaja, dipl.ins. **Matti Sipilä** Kymin paperitehtaan teknologiaosastolta täyttää 50 vuotta 16.8. Hän on syntynyt Sääksmäellä.

Yhtiön palveluksessa hän on ollut vuodesta 1971 lähtien. **Merkkipäivänä avoimet ovet klo 12-17 kotona, Mäenpääntie 5 B:ssä.**

Vesivoimalaitoksen päivystäjä **Jussi Ström** energiatalousosastolta täyttää

Elokuussa 'Elmo' ja Kymmene-ottelu

Kymin työterveyden järjestämä hauska liikuntatempaus, **Kymmene-ottelu** pidetään 31. elokuuta.

Tapahtuman juontaa viime vuodesta tuttu **'Elmo' Petri Keskitalo.**

Osastot, vuorot, yhdistykset ym. porukat valmistautukaa kisaan ja valitkaa joukkueet, joita voi samasta paikasta olla useampikin. Luvassa on taas mielenkiintoisia ja kimurantteja kisatehtäviä. Tänä vuonna ottelussa on mukana myös Schauman Wood Oy:n työterveyden joukkue. Ottelusta tiedotetaan tarkemmin elokuussa.

Verlassa kiireinen alkukesä

Kymin henkilöstöpalvelun päälliköllä ja Verlan lomakylän isännällä **Leo Silénillä** on riittänyt kiirettä. Lomakausi on vilkkaimmillaan, ja lomakylässä on tehty niin rakennustöitä kuin pihankunnostustakin.

Toukokuun ja kesäkuun alun aikana uusittiin mm. Patruunan Pytingin ja tehdasmuseon puiston laaja nurmikkoalue. Nippuradan alkupää on purettu ja tasoitettu sekä tehty pengeristutuksia. Myös voimalaitoksen maisemointityöt alkavat olla jo loppusuoralla.

Lomakylän saunojen rakennustyöt ovat pysyneet hyvin aikataulussa. Pääsaunan yhteyteen on urakoitu vauhdilla uusi sauna ja sen pitäisi olla löylykunnossa jo juhanuksena. Lomakylän toinen uusi sauna, joka rakennetaan vanhan matkailuvaunuaalueen paikalle, valmistuu heinäkuun lopussa. Uusi matkailuperävaunuaalue on kunnossa ja otettu jo käyttöön.

50 vuotta 25.8. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Yhtiön palvelukseen Ström tuli vuonna 1962 asiapojaksi varastolle. Vuosina 1963-64 hän työskenteli asennusapulaisena Kuusanniemen sellutehtaalla. Voikkaan sähköosastolle hän siirtyi vuonna 1964 voimalaitoksen hoitajaksi, jota tehtävää hän hoiti vuoteen 1976. Tämän jälkeen hän on toiminut voimaosastolla ensin vuorovaramiehenä ja myöhemmin voimalaitoksen hoitajana. Vuonna 1980 hän siirtyi vesivoimalaitoksen päivystäjäksi Voikkaan voimaosastolle ja nykyiseen tehtäväänsä energiatalousosastolle vuonna 1993.

Jussi Ström on ollut aktiivisesti mukana Voikkaan Viestin toiminnassa pikkupojasta lähtien. Erityisesti paini on ollut lähellä hänen sydäntään. Hän on toiminut myös poikien valmentajana.

Sähkömies **Jorma Vesala** Voikkaan paperitehtaan sähköjaoksesta täyttää 50 vuotta 1.8. **Ei vastaanottoa.**

Automaatioasentaja **Seppo Virtanen** automaatio-osastolta täyttää 50 vuotta 12.7. **Kahvipannu kuumana kotona Kaarnatie 15:ssä.**

A4-valmistaja **Leo Vuorinen** arkkisalista täyttää 50 vuotta 28.8. Hän on syntynyt Kouvolassa.

Yhtiön palvelukseen hän tuli Kymin ammattikouluvuosien jälkeen vuonna 1961.

JÄRJESTÖT

Paperiliiton Kuusankosken os. 19

Vapaaajäsenretki
Ammattiosaston vapaaajäsenretki Puralaan järjestetään 15.7.1995. Tilaisuus Puralassa alkaa klo 12. Ennakoilmoittautumiset Yksysiin, puh. 402 2743 tai 3746 967.

Paperiliiton Voikkaan osasto 36

Eläkeläisten retki
Paperiliiton Voikkaan osasto 36:n eläkeläisten retki Niittylahteen järjestetään tiistaina 4.7.1995. Ennakoilmoittautumiset on tehtävä viimeistään 30.6. mennessä pääluottamusmiehen toimistoon, puh. 401 3127.

Linja-autot lähtevät Lapinmäeltä klo 10.00 ajaen reittejä:

Auto 1: Lapinmäki - Seuratalo - Hirvelä - Oravala - Heparontie - Harjunrannantien risteys - Linja-autoasema - Mäkitupa - Kipparinkurvi - Niittylahti.

Auto 2: Lapinmäki - Työväentalo - Tähtee - Puistokatu - Valtakatu - Pohjoistie - Pilkanmaan koulu - Kipparinkurvi - Niittylahti.

Paluu Niittylahdesta klo 16.00.

NUMERO 6-7/1995

Toimitus: Kymin Paperiteollisuus Oy, viestintäosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihde (951) 4021, teleksi 52211 kymco fi, telekopio (951) 402 2186, memotunnus KYTIED.

Päätoimittaja: Reijo Virta, puh. (951) 402 2168.

Toimitussihteerit: Kimmo Reki-mies, puh. (951) 402 2169.

Toimittaja: Irma Niemi, puh. (951) 402 2173.

Osoitteenmuutokset: Terttu Niilo-Rämä, puh. (951) 402 2167.

Kirjapaino: Scanark Oy, Jämsperintie 7, 46800 ANJALANKOSKI, puh. 951-378 1810.

Paperi: Griffin KymexCote 115 g/m², hiokepitoinen kaksoispäilytetty painopaperi. Paperille on myönnetty pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus, numero 404 012.

Lehden seuraava numero ilmestyy 25.8. Lehden tarkoitettujen aineistojen on oltava perillä toimituksessa viimeistään 11.8. klo 16.00. **ISSN 0358-416X.**

KYMMENE

VERLA-PÄIVÄN KISATUNNELMIA

Soutuviestiin osallistui tänä vuonna kuusi joukkuetta. Lähintä venettä soutamassa Håkan Romantschuk, ohjauksesta vastaa Ari Jattu.

KISATUNNELMISSÄ: MINNA AHOLA, TEKSTI JA KELLO KOWULA, KUVAT

Järjestyksessään neljättä Verla-päivää vietettiin 20. toukokuuta. Säänhaltija yllätti suosiollisuudellaan loihittamalla tapahtuman kunniaksi mitä kauneimman kevätpäivän. Ohjelmaan kuului edellisvuosien tapaan petankkia, lentopalloa, luontopolku ja soutuviesti. Osallistujia tapahtumassa oli parisensataa.

Vaikeaa väkeä olisikin saanut olla enemmän, oli tunnelma paikanpäällä leppoisa, ja hyväntuuliset ihmiset toivat juhannusaaton mieleen.

Petankkia oli tänä vuonna heittä-mässä neljä joukkuetta. Kaikki joukkuet pelasivat toisiaan vastaan.

Finaalissa kohtasivat perhejoukkuet Torniomäen hurjat (**Helinä ja Janne Grön** sekä **Pirkko Immonen**) ja eläkeläisistä koostunut APR (**Arvi Härkönen, Paavo Koiranen ja Reijo Mauno**). Torniomäkeläiset korjasivat voiton kotiin päivän vastusta tasokkaaksi kehuun.

Aholan joukkueeseen kuuluivat eläkeläiset **Markku Ahola, Arnold Järvinen ja Ensio Niemi**. Kanuunajoukkue, eli **Timo Kaplin, Veli-Pekka Koiranen ja Matti Rönnerberg** edustivat hienopaperin automaatioasastoa.

Pelin aikana tunnelma oli vapautunut ja ilman täytti iloinen puheensorina. Välillä mitattiin kuulien ja "snadin" välimatkaa yhteisvoimin. Vaikka yksikään joukkue ei tullut varsinaisesti voittamaan, hienoista paremmuutta oli aistittavissa. "Hei-

Kymin kunnossapitoväen joukkue vahvin ja nopein soutuviestissä

tit pahan pallon, sehän syö miestä", oli eräänkin pelaajan kommentti.

Mikään hävinnyt joukkue ei kuitenkaan nurissut vaikka voittoa ei heidän kohdalleen tullutkaan. Yhdessäolo oli tärkeintä ja kuten kilpailijat itse sen sanoivat: "Leikki leikinä, se täytyy muistaa."

Äänekkäs ja reipasmeininkinen soutuviesti

Soutuviestiin osallistui tällä kerralla kuusi joukkuetta.

Ensimmäisessä alkuerässä kappailivat Verlan Kiri, Kymin johto ja Voikkaan höyry. Verlaiset saivat hyvän lähdön, mutta voikkaalaisilla oli ehdottomasti äänekkäin huutojoukkue tukenaan. Kymin johto (**Jaakko Sutela, Ari Jattu, Ilkka Valtonen ja Håkan Romantschuk**) otti kisan arvokkaan rauhallisesti. Erän voitti Voikkaan höyry, Verlan Kiri oli toinen ja Kymin johto piti perää.

Toinen alkuerä oli ensimmäistä huomattavasti tasaväkisempi, siinä kisasivat Kuusankosken kunnossapito (**Raimo Mäkinen, Erkki Toivonen, Hannu Puujalka ja Jukka Rihu**), Paperiliiton Voikkaan os. 36 ja Voikkaan kunnossapito. Kuusankosken kunnossapito voitti, Paperiliiton Voikkaan ammattiosasto 36 oli toinen ja Voikkaan kunnossapito viimeinen.

Finaalissa paremmuus ratkaistiin Voikkaan höyryn, Verlan Kirin, Kuusanniemen kunnossapidon ja Voikkaan os. 36 välillä. Tällä kertaa ei verlalaisten kotikenttätietä eikä voikkaalaisten raivoisa kannustus auttanut, vaan Kuusankosken kunnossapito vei voiton. Verlan Kiri oli toinen ja Voikkaan höyry kolmas. Viimevuotista mestaruuttaan puolustanut Paperiliiton Voikkaan osasto 36 jäi neljänneksi.

Lentopalloa ja luontopolku

Kuusankosken Urheilutalossa pelattuun lentopallokisaan osallistuivat hienopaperitehtaan joukkue ja Kymintehtaan sekajoukkue. Finaalissa hienopaperi peittosi Kymintehtaan erin 3-1. Voittoisain joukkueeseen kuuluivat **Antti Backman, Eero Huusko, Markku Inkeroinen, Pentti Liikanen, Ilpo Nurminen ja Ari Wahlberg**.

Luontopolulle lähti 25 henkilöä, joista tietävimmäksi osoittautui **Riitta Mykrä, Minna Hyvönen, Timo Kuhmola ja Hannu Hokkanen** ja koivat toisen sijan.

Kuntokauden 1994-95 kuntokorttiarvontaa ei tällä kertaa suoritettu

Paavo Koirasen petankki-työlinäyte.

Verla-päivän aikana, koska korttien palautuspäivä oli vasta Verla-päivän jälkeen.

Verla-päivän tapahtumia oli katsomassa eläkeläispariskunta **Sirkka ja Erkki** Voikkaalta.

He olivat viettämässä viikon loma lomakylässä ja jo kolmatta kertaa seuraamassa Verla-päivää. He hämmästelivät osallistujien vähyttä, mutta nauttivat muuten olostaan. "Tämä Verla on hyvä paikka, saa olla pois kotoa. Kyllä tähän omakotitalon voisi vaihtaa", isäntä jutteli.

Soutuviestin voittaneen Kuusanniemen kunnossapidon joukkueen (vas. Raimo Mäkinen, Erkki Toivonen, Hannu Puujalka ja Jukka Rihu) oli helppo hymyillä.